

Mütearrız devlet kimdir ?

Bir kaç gün evel Cenevrede silâhları bırakma konferansında söz alan Litvinof Yoldaş azaya bir soru sordu:

— Mütearrız devlet kimdir?

Dedi ve bu soru beynelmilel bir misakla tarif edilmesini istedi. Rus murahhasının böyle bir soru irat etmiş olmasına belki hayret edenler bulunabilir. Çünkü bir muharebe ilk defa te-cavüze başlayan taraf hengisi ise o devletin mütearrız addedileceği malumdur.

Fakat mesele hakikatte bu kadar basit değildir. Bunu anlamak için beş sene süren umumî harbin sonuna kadar iki taraftan hiç biri mütearrız olmağı üzerlerine almadıklarını hatırlamak kâfi dir. Bugün bile uzak şark memleketlerinde kanlı muharebeler oluyor. Japon orduları Japon adalarından kalkarak Mançuriye, oradan Çin topraklarına giriyor. Karşısına çıkan kuvvetlerle çarpışıyor. Ve bu hal aylardanberi devam ediyor. Bununla beraber Japonya devleti ne Mançuriye, ne de Çine karşı mütearrız olmak vaziyetini aslâ kabul etmiyor.

Bu itibarla Litvinofun irat ettiği soru çok doğrudur ve mütearrız devletin her halde beynelmilel bir misakla tarif edilmesi lâzımdır. Bunda en küçük bir şüpheye mahal yoktur. Bunun için dir ki Tevfik Rüştü Bey de söz alarak Litvinofun noktai nazarını teyit etmiştir. Yalnız mütearrız devletin tarifinde Türkiyenin bazı kayıtlar ilâve etmesi muhtemel olduğunu söylemiştir.

Litvinofun tarifine göre mütearrız devlet olmak için bir devletin ordularını diğer bir devletin hudutları içerisine sevk etmiş olması kâfidir. Şu veya bu gibi sebeplerle böyle bir hareketi haklı göstermek imkânlarını ortadan kaldırmalıdır. Aksi takdirde mütearrız devlet hiç bir vakit bulunamaz.

Esas itibarile bu noktada dahi Litvinofun hakkı açıktır. Bilhassa umumî harbin mütareke devri sıralarında Rus ihtilâlini yıkmak için itilâf devletlerinin Karadenizden Rusya üzerine açmış oldukları harp hareketından bahsetmiş olması da çok yerindedir.

Mehmet Asım

(Alt tarafı 2 inci sayfamızdadır)

Galatasaray Fenere 1-5 yenildi

Hâkım ve iki tarafın takım kaptanları

Dünkü maçta, Galatasaray kalesi önünde.

[Tafsilâti spor sayfamızda]

C. H. F. kongresi

İZMİR, 10 (A.A.) — C. H. F. vilâyet kongresi bugün öğleden sonra Halkevi salonunda içtimamı yapmıştır. Vilâyet bütçesi müzakeresi edilerek kabul olunduktan sonra teklifler tetkik olunmuştur. Yeni vilâyet idare heyeti seçilmiş, Cevdet Ömer, Dr. Rami, Dr. Kâmiran Beyler ilâveten eski heyete intihap edilmişlerdir.

Gazi Hz.

Dün Topkapı sarayını gezdiler

Reisicümhur Hz., dün öğleden sonra, yanlarında İktisat Vekili Mahmut Celâl Bey olduğu halde Beyoğlu ve İstanbul taraflarında bir otomobil gezintisi yapmışlardır. Önce Hüriyeti ebediye tepesine kadar gitmişler, oradan Taksim - Galatasaray - Büyük caddeyi takiben altıncı daire önünden bankalar caddesine inerek Köprüden Eminönü - Sirkeci yolile Gülhane parkını teşrif etmişler, parkı dolaştıktan sonra Topkapı sarayını gezmişlerdir.

Gazi Hz. Mecidiye köşkünden başlıyarak hazine ve harem dairelerini ve sarayın muhtelif kısımlarını görmüşler, tarihî odalarını bunların mimarî ve tezyinî kıymetlerine ve teşhir edilen resim -

(Alt tarafı 2 inci sayfamızda)

Bursada

Dün Tevfik Efendinin isticvabı

Bursa, 10 (Hususî, telefonla) — Bugün cuma olduğu halde İstanbuldan getirilen Ulu cami hatibi Tevfik Efendi isticvap edilmiştir.

Yeniden tevkif edilen kimse yoktur.

İktisat vekili dün şehrimize geldi

Umumî vaziyette nisbî bir salâh olduğunu söylüyor

Bir müddet evel Reisicümhur Hz. ile birlikte Anadolu'da bir tetkik seyahatine çıkan İktisat vekili Celâl Bey dün öğleden sonra, refakatindeki mütehassıslarla beraber, Ege vapurile şehrimize gelmiştir.

İktisat vekilimiz Galata rıhtımında Reisicümhur Hz. namına yaver Nâşit Beyle, Siirt meb'usu Mahmut, Sinop meb'usu Recep Zühtü, Maraş mebusu Mitat, Sanayi ve maadin bankası müdürü Sadettin, Ticaret müdürü Muhsin, Seyrisefain müdürü Sadullah, liman şirketi müdürü Hamdi, Ticaret odası umumî kâtibi Vehbi Beyler ve diğer bir çok zatlar tarafından karşılanmış, Mahmut ve Nâşit Beylerle birlikte otomobile binerek Dolmabahçe sarayına gitmiş, Reisicümhur hazretlerine arzı tazimat etmiştir.

Celâl Bey rıhtımda kendisini karşılayan bir muharririmize seyahati hakkında kısaca şunları söylemiştir:

— Bu seyahatimde ziyaret ettiğim yerlerdeki müşahadele-rimden memnunum. Gerek iktisadî, gerek zirai sahada vaziyette evvelkine nazaran nisbî bir salâh vardır. Temas ettiğim salâhiyetli zatlar bana vaziyetin böyle olduğunu temin ettiler.,,

İktisat vekili şehrimizde iki, üç gün kalacağını söylemiştir.

Nazire Hanım mı, yoksa Feriha H. mi güzel !

18 reye mukabil 300 kişinin beğendiği, istediği Feriha Hanımdır ;
Esasen ilk intihabı da o kazanmıştır
Aka Gündüz Bey ne diyor ?

Bir kısım halkın intihap ettiği Feriha ve hakemlerin intihap ettiği Nazire Hanımlar

Feriha H., evvelki gece Aka Gündüz B. tarafından takdim edilirken

“Güzellik müsabakası,, namile ter tip edilen müsabaka, Nazire H. isminde bir genç kızın hakem heyetine “Türkiye güzeli,, diye ilân edilmesile neticelendi veya neticelendiği iddia edildi. Fakat dedikodular ve bu kararın isabeti noktasına yapılan itirazlar hâlâ devam

Nazire H. evvelki gece dansederken

ediyor ve galiba daha da devam edecek..

Çünkü, büyük bir ekseriyet, bütün Türkiye namına müsabakaya giren 20-25 hanım arasında Nazire Hanımın seçilmesine ve kendisine “Türkiye güzelliği kraliçesi,,

(Alt tarafı 9 uncu sayfamızda)

Divanı âli tahkikatı

Candoat

Cavit

Sükrü Beyler

Umumî harbi ilân ve idare eden kabine âzasının muhakemeleri bütün tafsilâtile..

[Pazartesi günü forma halinde karilerimize takdime başlayacağız]

— Peki ama karını boşadın anladık, dinini ne diye değiştirdin a Hayım efendi
— Bezin kârı bu dünyada da otekinde de yormeyim diye..

SOHBETLER

45

Halkın sesi,
hakkın sesidir

Hiç bir güzelin seçimi, bu derece debdebeli, tantanalı, şanlı alaylı olmadı. On gün evvel Maksim salonlarını cımlatan: "Kırk beş — Yoktur sana eş!," teranesinin aksisadası, on gün sonra Tokatlıyan otelinin temellerini sarstı.

45 numaralı güzel Feriha hanımı on gün evvel bir saatçik görenler, onun Matbuat balosunda dansettiğini seyredenler, bu güzelin:

Boyu gül taktir olunmuş,
nazın işlenmiş ucu,

Biri olmuş huy, biri

destimal olmuş sana...

beytini hatırlatan vakur evzâmı, zarif harekâtını, "ben benim!," diyen haşmetli adım atışlarını, sahar bakışlarını; sözün kısası, bu eşi güç bulunur güzelliği unutmamışlardı.

Hakikat meydandadır: Feriha hanım unutulur güzellerden değildir.

* * *

45 numarayı taşıyan Feriha hanım, şimdye kadar Türk güzeli diye seçilen güzellerin mazhar olmadığı bir mazhariyet kazandı. Etrafına yüzlerce kişi toplandı. "Kırk beş — Yoktur sana eş!," diye bağırarak, Feriha hanımı koltuğa oturtup omuzlarında dolayanlar, bu güzelin eşi dostu değil, güzelliğe hayran olantıdır.

Şimdye kadar hiç bir güzel, bütün bir balo halkını böyle ayaklandırmamış, hiç bir güzele, bu derece candan gelen şiddetli alkış toplamak nasip olmamıştı.

Ne gariptir, ki hakemlerin bulunduğu salona girdiği zaman, "Aman ne güzel!," diye etrafında bir uğultu uyandıran, halkı coşurduğu gibi, hakem heyetini de kendine hayran eden Feriha hanım Türkiye güzelliğini kazandı. Beş yüzden fazla kimseyi hayran eden bu güzeli, odaya ayak basar basmaz: "Aman ne güzel!," diye haykırırlar, sonradan her nedense, beğenmemiş gibi göründüler.

Başka bir hanım Türkiye güzeli seçildi.

Varsın seçilsin. Yalnız şurası bu sefer çok muhakkaktır, ki seçilen güzel 18 kişinin güzelidir. Türkiye güzeli 45 numarayı taşıyan Feriha hanımdır.

Onda, 18 reye mukabil 500 rey var.

Halkın sesi, hakkın sesidir.

Selâmi İzzet

Şarap tacirlerinin
bir müracaatı

Şarap tacirleri inhisarlar vekâletine şaraplar hakkmda bir müracaatta bulunmuşlardır.

Şarapçılar bu müracaatlarında şarap istihlâkının azaldığını, fiyatların çok ucuzladığını ileriye sürerek Sumanın hâlâ 48 kuruşa alınmadığından şikâyet etmektedirler. Şarapçıların bu talebi seyahatte bulunan inhisar vekili Rana Beyin Ankaraya avdetinden sonra tetkik edilecektir.

GÜNÜN
HABERLERİMaraşın kurtulduğu günü
şehrimizdeki Maraşlılar
dün tes'it ettiler

Dünkü içtimadan bir intiba

11 Şubat kahraman Maraşın kurtulduğu gündür. Dün bu münasebetle İstanbulda bulunan Maraşlılar tarafından Darülfünun konferans salonunda bir toplantı tertip edilmiş ve Maraşın bu büyük günü kutlanmıştır.

Toplantıda Maraşın kadın ve erkek evlatları ile Maraşlı kurulan kahramanlar bu arada Gazi Antep meb'usu Kılıç Ali Bey ve diğer bir çok zevat hazır bulunmuştur. Toplantıya Maraşlı, beşinci hukuk mahkemesi reisi Suphi Beyin bir nutkile başlanmıştır. Suphi Bey bu nutkunda büyük günden bahsetmiş ve sözü muallim Maraşlı Haydar Niyazi beye vermiştir.

Haydar Niyazi Bey Maraş ve havalisindeki Fransızlar üzerinde Türkün bıraktığı tesiri izah edebilmek için başından geçen bir vakayı anlatmış ve "Maraşlı Türk," der demez Fransız kumandanının nasıl korktuğunu tasvir etmiştir.

Bundan sonra Kemal Hayyam B. söz almış, ve Maraşın harp günlerine ait hatıralardan 22 günlük mücadeleden ve düşmanın İslâhiyeye kaçmasından bahsetmiş, bu münasebetle demiştir ki:

— Bugünü kutluyoruz. Ölmedik yaşıyoruz diye değil.. Belki artık yaşayacağız, hiç ölmeyeceğiz ve ebediyete kadar ayakta dim dik duracağız diye kutluyor ve bayram yapıyoruz.

Anadolu ve millî mücadele büyük bir yangın ise onun kıvılcını Maraştır.

Kemal Hayyam Beyin bu sözleri çok alkışlanmış ve sonra kürsüye Maraş mücadelesinde yararlıkları görülen Pişkinzade Ali Rıza B. gelmiştir.

Ali Rıza Bey Maraşın işgalinden bahsetmiş ve Maraş halkının bir cuma günü kaleye Türk bayrağının nasıl çektiğini anlatmıştır. Büyük alkışlarla karşılanan bu vak'adan sonra "Şarktan doğan yıldız Mustafa Kemal,, beyannamelerinden bahsetmiş ve Gazi Hazretlerinin Maraşlıların kalbinde bir kurtarıcı olduğunu söylemiştir.

Bundan sonra Kılıç Ali Beyin Maraşta ve Pazarcıkta müdafaai hukuktaki yararlıklarını anlatmış

Maraşın kurtuluş harbine ait hatıralarını zikretmiştir.

Aslan Beyin hatıraları

Çok alkışlanan bu kahramandan sonra Kilisli Aslan Bey söz almıştır. Aslan bey, cenupta ilk kurşunun Maraşlılar tarafından patlatıldığını söylemiş, Şahin B. ile birlikte nasıl çalıştıklarını ve

Büyük günlerin kahramanları:
Aslan ve Kılıç Ali Beyler

halâs harbinde Maraşlıların en büyüğünden en küçüğüne kadar kanlarını nasıl akıttıklarını anlatmıştır. Harp hatıralarını anlatan Aslan Bey toplantıda hazır bulunan, o günkü kahramanlardan Antepli Nuri, Maraşlı Süngü Turgut, ve Antepli Cemil

(Alt tarafı 9 uncu sayfamızda)

VAKIT

Gündelik, Siyasi Gazete
İstanbul Ankara Caddesi, VAKIT yurdu

Telefon Numaraları:

Yazı işleri telefonu: 24379

İdare telefonu: 24370

Telegraf adresi: İstanbul — VAKIT
Posta kutusu No. 46

Abone bedelleri

	Türkiye	Yabancı
Senelik:	1400 Kr.	2700 Kr.
6 aylık:	750 "	1450 "
3 aylık:	400 "	800 "
1 aylık:	150 "	300 "

İlan ücretleri

Resmî İlanların bir satırı 10 Kuruş
Ticari İlanların bir satırı 12,5 Kuruş
Ticari İlanların bir santim 25 Kuruş

Küçük İlanlar:

Bir defası 30 iki defası 50 üç defası 65
dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur.
Üç aylık İlan verenlerin bir defası meccanendir. Dört satırı geçen İlanların fazla satırları beş kuruştan hesap edilir.

Türk - Yunan

Turizm

Münasebatını tanzim etmek için ..

İki memleket arasında turizm münasebatını tanzim ve inkişaf ettirmek işle uğraşmak üzere yeni teşekkül eden Türk — Yunan turizm komitesi dün Yunan elçisi M. Sakelarpulos şerefine tokatlıyan otelinde bir kabul resmi tertip etmiştir.

Kabul resminde komitenin reisi Yusuf Razi Bey şu nutku söylemiştir:

— Milletler de eşhas gibi birbirini sevmek ve hürmet etmek için birbirini yakından tanımağa ve birbirile temas etmeye muhtaçtır. Bunun içindir ki, turizm cemiyetleri birinci derecede ehemmiyetli insanîyet müesseseleridir ve müteakbil dostluklar vücude getirmek suretile diğer müesseselerden ziyade sulhun idamesine hizmet ederler.

Türkiye Türling klübü iki memleket arasında münasebatı iktisadiyenin yeniden inkişafına hizmet edecek olan bir Türk Yunan şubesi tesis etmiş olduğundan dolayı bahtiyardır ve bu teşebbüsün Yunan mahafilinde hüsni kabul edilmiş olduğundan dolayı da arzı şükran eder bilhassa bugün şu küçük içtimamızı huzurlarile şeref lendirmiş olan sefir hazretlerine Yunan ekâbirine teşekküratı mahsusamızı takdim ederiz..

Yunan sefiri bu nutka mukabele ederek şöyle demiştir:

— Üç senedenberi kuvvet bulmuş ve samimî temaslara teyyüt etmiş bulunan bu eser Türk, Yunan dostluğuna hizmet etmek maksadile vücude getirilmiştir. İşte bu sebepledir ki, Türk — Yunan turizm komitesini tebrik ve mesaisinde muvaffakiyet temenni ederim..

Yeni teşekkül eden komite Yusuf Razi Beyin riyasetindedir. İkinci reis Yunus Nadi Bey ve Yunan konsolosu M. Kapsalistir. Umumî kâtip Şükrü Ali Bey ve M. Fotera, veznedar M. Sugordeos ve M. Gos niyagos, muhasip M. Jiskididir. Komite gelecek hafta pazar günü Maksimde bir müsamerere verecektir. Bu müsamerede şehrimizde bulunan Yunan artistlerle Darülbedayi sanatkarları müşterek bir temsil vereceklerdir.

Japon büyük elçisi

Japon büyük elçisi baron Oşida dün Ankaradan gelmiştir. Japonya ile aramızda aktedilecek ticaret ve takas mukavelesi müzakeresi henüz neticelenmemiştir. Müzakerelerin daha devam edeceği anlaşılmaktadır. Yeni mukavele aktedilinceye kadar Japonya ile ticari münasebatta şimdiki vaziyetini idamesi takarrür etmiştir.

Yeni bir mensucat
fabrikası

Elbiselik yerli yün ve ipek kumaşların sarfiyatı fazla olduğundan mensucat fabrikatörlerinden birçokları fabrikalarını büyütmediler.

Yakında da Fındıklıda yeniden bir mensucat fabrikası açılacaktır.

Alevîlerin
Sünnîlere
hücumu

Gam'de 3 kişi öldürdü er,
50 k'şi yaraladılar

BERUT, 4 — Lazkiyede üç kişinin ölümü ve elli kadarının da ağır surette yaralanması neticelenen çok kanlı bir boğuşma olmuştur. Hâdisenin aslı şudur:

Bir müddet evvel Sünnîlerden biri, Alevîlerden bir kız almış. Bu yüzden Alevîlerle Sünnîler arasında ötedenberi mevcut olan nefret ve gerginlik bir kat daha artmıştır. Hali hazırda Lazkiyede bulunan Suriye askeri taburunun kısmı azamını Alevîler teşkil etmektedir. Bayramın ikinci günü askerler galeyana gelmiş ve camide toplu bir halde bulunan müslümanlar üzerine hücum için kışlayı terketmişlerdir. Ellerde silahlar, mütehevvirane bir vaziyette camiye doğru gitmişler ve tam cami önüne geldikleri zaman taburun Fransız kumandanını vak'a mahalline yetişmiş ve askerlere kışlaya dönmelerini emretmiş ise de Alevî başçavuşlardan biri haykırarak:

— Ben emir veriyorum! Ateş ediniz..

Birden silahlar halkın üzerine doğru boşalmağa başlamıştır. Müdafaasız ve zavallı bir vaziyette bulunan halk bu anî hücum karşısında neye uğradığını bilmiyerek müthiş bir panik halinde kaçmağa başlamıştır. Telefonla kışladan celbedilen diğer İnteat asî askerleri çevirmiş ve kışlalara rına sevk etmiştir. Fakat bu arada askerlerin ateşile müslüman halkından 3 kişi ölmüş ve 50 kişi de yaralanmıştır. Bu feci hâdiseden sonra bütün Lazkiye halkı dükkanlarını kapatarak protesto makamında hükümet önünde bir nümayiş yapmışlar ve mütecasirlerin şiddetle tecziyesini istemişlerdir. Vaziyet çok gergindir. Çarşılar hâlâ kapalı bulunmaktadır.

İsveçte İstanbul arasında doğru sefer

İsveç ile İstanbul arasında doğru sefer yapmak üzere Oryent Lin yeni kumpanyası tarafından bir vapur tahsis edilmiştir.

Bu seferler her on beş günde bir defa muntazaman yapılacaktır.

İhracat ofisi yeni tesis edilen bu hattın istifade ederek Türk mallarının İsveç ihracı için tetkikat yapmaya başlamıştır.

15 Yıl evvelki VAKIT

11 şubat 1917

— Harbiye nezareti düveli müttelifika paytahtlarında teşhir edilmek üzere bir resim sergisi ihzar eylemiştir. Levhalar yarın yola çıkarılacak, Viyana, Berlin, Münih, Dresden, Budapeşte ve Sofyada teşhir edilecektir. Levhaların adedi 141 olup bunların 53 ü harbi hazıra ait mevzuları muhtevidir.

— Adliye nezareti hapishanelerimizin ıslahı için bir proje hazırlanmıştır. Hapishanelerin badema tarzı inşasında "Müterahîli hücra," usulü esas ittihaz olunacaktır.

— (Birinci orduyu kumayana merbut birinci kadın işçi taburu) unvanını haliz olmak üzere memleketimizde kadınlarımızdan mürebbep ilk kadın askeri teşekkül dün vücude getirilmiştir.

OSMANLI DEVLETİ ÖLÜRKEN...

Muharriri: Celâl Nuri

* İktibas, nakil, tercüme hakları mahfuzdur.

Gazete ile sinema arzın mihverini değiştirdiler

Bahsedeceğim mesele girmek için bir başlangıca muhtacdım. Felsefi ve yahut tarihi olan bu mu-kaddemeden dolayı beni affediniz ve bana bilgiçlik isnadında bulunmayınız..

..... Romanın azametli devri! Müslümanların mutantan devri! Eski Atınanın Periklis devri!.. Bu meşhur devirlerin insanlarını tasavvur etmek için onları asla bizlerle mukayese etmeyiniz. O adamların dünya ahvalinden hiç haberleri yoktu. Romadan Yunanistan'a gitmek, o zamanlar, bir mesele imiş.

Hıristiyanlığın ikinci mucidi Pavlos Rasul Akdenizde bugüne göre ehemmiyetsiz bir kaç sefer ya-pabilmek için 9 defa garkolmuş.. Telgraf yok. Telefon yok.. Radyo yok.. Ajans haberleri yok.. Şi-mendifer yok. Vapur yok.. Tay yare yok. Fotograf yok. En beteri matbaa yok. Gazete yok!

"İbni — Halidun,, müslümanların en maruf cografiya âlimlerindedir. Kitabını açınız. Seksen defa hayret edeceksiniz. Babül — Mendeb boğazından ötede boy-nuzlu, tek gözlü insanlardan bahsediyor. Dimağı en ziyade açan anahtarlardan biri de dedikodu ve gazetelerdir.

1500 senesinden beri insanlar büsbütün değişmiştir. İyi mi oldu, fena mı? Orasını bilmem. Her halde beni beşer eskisine göre pek ziyade sınırlı oldu..

Eski dedelerimiz dünya ahvalinden bihaber olduklarından, kitap okumadıklarından çok saf idiler. Her şeye kolayca inanırlardı. Fikirleri az işlerdi. Bunun içindir ki o hengâmelerde en büyük rolü oynayanlar ruhanilerdir.

Bunlar dedihî şeyler. Sizi mü-talealarla yormak niyetinde değilim.. Asıl iş şudur: Matbaa icat olunalı beş asra yakın bir müddet geçti. Bize matbaanın teşrihi iki yüz senelik bi iştir.

Bununla beraber Sultan Hamit devrindeki gazeteleri yok addedebiliriz. Bunun içindir ki o devrin avamı âdeta 1500 senesinden evvel yaşıyorlardı. Pek saftık. Her şeye kolay inanırdık. Dünya hakkında malûmatımız yoktu. Padişah (Hürriyet, cümhuriyet, istipdat, kanunu esasî, meb'usan, â-yan) gibi kelimeleri bile kısıkanı-yorduk.

(Murat) ismi (Mirât) a, (Reşat) ismi ise (Neş'et) e kalbedildi..

İmdi: Orta halkı düşünüyorum. Tisalya muharebesi oldu. Türk ordusu galip geldi. Gazeteler bundan bol bol bahsettiler. Lâkin aynı sene içinde Girit vilâyeti tahliye edildi. Bu büyük felâketten kimse nin haberi yok.. Haberdar olanlar ise ancak emin oldukları kimse-lerin kulaklarına söylüyorlar.

Dünya vukuatı... Bunlardan bahsetmek yasak.. Fransa (Cümhuriyeti) diyemezsiniz, Fransa (devleti) diyebilirsiniz.. Fransız (reisicümhuri)? Bu terkip olmaz.

Fransa (hükümet reisi) olabilir. Osmanlı vatandaşlarının gözle-ri bililtizam körletiliyordu. 30 küsur milyon halkın içinde ancak 2, 3, 4 bin kadarı yarı gizli, yarı ale-ni gelen frenk matbuatından olanı binteni takip edebiliyordu.

Sultan Hamidin bir şakşakçısı vardı ki bu zat Avrupada bulunur ve orada efendisini müdafaa için l'Orient namında bir gazete neşrederdi. Bu gazete Türkiyede asla yasak değildi. Bunun ehemmiyeti: Nikoloidis Efendi düşmanlara cevap vereyim derken onların dediklerini yazmak mecburiyetinde kalırdı. İşte bize de lâzım olan bu bir millet tasavvur ediniz ki, vilâyetlerini kaybediyor ve bu haber o milletten gizleniyor.. Verem hastalığına tutulmuş, dört nala me-zara doğru giden birine hastalığın gizlenmesi kabilinden..

Matbuat müdürlüğü elinde mum, mürettip yanlış arardı ki iş gördüğünü ispat etsin. Bir tertip sehvi bulunca sansör beyler piyan-ko kazanmışlar gibi memnun olurlardı..

Edebiyattan, felsefeden, büyük içtimai bahislerden geçiniz. Fakat torbaya sığamıyan havadisler bile (İkdam), (Sabah), (Tercüman; Hakikat) gazetesinde görünmezdi.. Görünmezdi, evet, lâkin bazı havadisler dedikodu şeklinde pek çabuk intişar ederdi.

Hasılı, efendim, o zamanda avamın seviyesi, derebeylik devrindeki avamın seviyesine yaklaştırılmıştı. Matbaanın icadından, gazetenin ihdasından evvelki cehil ne ise o...

Bunun içindir ki öteki devrin insanları ile oğulları ve toronları arasında görgü itibarile bin kilometrelik bir fark var..

Hele sinema denilen şu aletin icadı! Sinema, zan ve tahmini-nizden çok büyük bir icattır. Bütün içtimaiyatı değiştiriyor, yahut alt üst ediyor. Gelecek nesil, şimdikiinden büsbütün başka bir nesil olacaktır. Gazete devrinden evvelki ve sonraki insanlar arasında nasıl yaman bir fark varsa sinema devrinden evvelki ve sonraki beni beşer arasında öyle bir uçurum olacak.. Adanada ve Mersinde, Edirne'de ve Tekirdağ'da, Manisa'da ev Adapazarında Parisi, görmiyen kaldı mı?.

Hayalin yetişmediği manzaraları köylüler, çocuklar görüyorlar.. Sinema terbiye esaslarını, aile esaslarını paldır küldür değiştiriyor. Biz baba ve analarımızın huzurunda cigara içemzedik. Şimdi ki yumurcaklar ise:

— Baba, anne... Maurice Chevalier, dün geceki oyunda Jean-nete Macdonald'ı öyle uzun bir öp-tü kü ben otuz saydım; demekten çekinmiyor.. Çocuğu ise aynı ana ve aynı baba sinemaya götürmektedir. Götürmesin; diyeceksiniz... Buna imkân ve hattâ ihtimal yoktur. Devir değişmiş de haberimiz olmamış.. Bu asrın çocuğu başka, geçen asrınkiler bambaşka...

Gazteyle sinema kürei arzın

"Musolini daima haklı,,

Faşistlerin evamiri aşeresinde bu da var!

Faşist askeri teşkilâtını tesis etmenin onuncu yıl dönümü müna-sebetile bütün İtalyan gazeteleri kara gömleklilerin evamiri aşeresi ni neşretmektedirler. Faşistlerin askeri teşkilâtına mensup olanların riayete mecbur oldukları bu evamir şunlardır:

- 1 — Bir faşist, daimi sulha inanmaz.
- 2 — Hapiste geçirilen günler hak edilmiş bir cezadır.
- 3 — Bir tek petrol tenekesini bile bekleyen bir muhafız vatanına hizmet etmiş sayılır.
- 4 — Her yoldaş kardeşidir. Çünkü evvelâ, senin gibi yaşıyor, sonra senin gibi düşünüyor.
- 5 — Tüfek, mühimmat ve sair şeyler boş vaktinde boz, diye değil, onları hark zamanına saklamak için emanet olunmuştur.
- 6 — Sakın "zarar yok, hükümet öder,, deme. Çünkü ödeyen sensin. Hükümet senin seçtiğin, yolunda üniforma giydiğin varlıktır.
- 7 — Orduların güneşi, disiplindir. Onsuz, asker kalmaz. Karışıklık ve mağlûbiyet olur.
- 8 — Mussolini, daima haklıdır.
- 9 — Bir gönüllü söz dinlemezsene onun hiç bir mazereti kabul olunmaz.
- 10 — Her şeyin fevkinde aziz ta-nrıdır bir hayat vardır: Dücenin hayatı!

mihverini değiştirdiler.. İki devrin tarihini yazmak isteyenler yalnız siyasi hâdiselerle iktifa etmemelidirler. Gazete ve sinema tarihimizin iki kutbudur.

Hiç unutmam, sinemanın icadında, Beyoğlunda, Surye çarşısında, bir sahne açılmıştı. Oyunlar pek iptidai idi.

Bir gün Surye çarşısının kapısında Recai zade Ekrem Bey merhum üstüme rast geldim. Kolumdan tuttu, beni sinemaya götürdü. O zaman oyunlar az sürüyordu. Tablolar ehemmiyetsizdi. Güzelce bir saat geçirdik.

Çıktıktan sonra, Ekrem Bey, her kelimesini süslüyerek ve tartarak bu icadın istikbalde büyük sürpise'ler hazırladığını söyledi. Bittâbi üstat bugünkü inkılâbı tasavvur edemezdi. Lâkin, iddia edebilirim ki işin ehemmiyetini ve icadın pek çok münkeşif olabileceğini daha o günden sezmişti.

1789 Fransız inkılâbı.. Gazete ve sinema inkılâbının yanında pek sönük kalır. Sinema gazeteden daha ziyade umumî ve tabir caizse harcıramdır. O derece ki bizim gibi pek ileri olmayan cemaatlerde bile büyük tesirini gösterdi. Artık halk o derece saf ve safderun değildi.

Kendisinde bir mukayese kabiliyeti peyda oldu. Ona Avrupa, Amerika dediniz mi az çok bir fikir edinmiştir. Halbuki elli sene evvelki avam üzerinde bu kelimeler bir tesir icra etmezdi. Hiç bir eski harfli gazete ve sinema ile uzlaşamaz. Gazete ve sinema içtimai ve siyasi birer âmildir.

Celâl Nuri

Malını, mülkünü yakarak sigortadan para alanlar

Kimisi bir telefonla evini yakmakta, kimisi kıymetli eşya yerine paçavra koymaktadır. Bunları takip eden polisler işi nasıl meydana çıkarıyorlar?

Geçenlerde Amerikalı bir iş adamı, yanan evi hakkında tah-kikata gitmiş olan bir sigorta müfettişinden yangının nasıl çıktığı hakkında malûmat istemiş, müfettiş:

— Siz daha iyisini bilirsiniz! Deyince, iş adamı şaşırmış:

— Siz delirmişsiniz! Yangın bu sabah olmuş, halbuki ben şehri dün ögle üstü terketmişim.

— Ya öyle mi? O halde dinleyiniz. Filhakika siz şehri dün terkettiniz. Bu sabah erkenden gidip golf oynadınız. Tam saat on birde, klübe giderek telefonla mağazanızı aradınız. Kimse yoktu. Zil on dört defa çalana kadar beklediniz. Sonra telefonu kapatıp oyununuza devam ettiniz. Telefonunuzun zil çalan kısmına oldukça sağlâm bir ip bağlı idi. Bu ipin on dört darbeden sonra kopacağını biliyordunuz. Filhakika on dört darbe sonra ip koptu ve evvelce hazırladığımız bir fişegi patlattı. Bu patlayan fişek büyük bir şişeye koduğunuz beş teneke petrolü ateşledi. Şişe hararetin tazyikile patladı. Yangın çıktı. Sigortalı eşyaları yaktınız. Şimdi beni karakola kadar takip ediniz.

Los Angeles şehri yangın sebepleri araştırma bürosu reisi Paul P. Wolfe böyle bir mükâlemenin ve hâdisenin olduğunu temin ederek şu beyanatta bulunmuştur:

— Son senelerde meslekten yangıncılar, bir çok yeni usuller bulmuşlardır. Bu usullerle gayet kurnazca hareket ederek yangınları çıkarıyorlar ve sigorta ücretini almağa teşebbüs ediyorlar. Fakat bunlara karşı hareketeden yangın sebepleri araştırma heyeti de yangının nasıl çıktığı, kimin tarafından çıkarıldığı, failin kadını, erkek mi ve hangi milliyete mensup olduğu hakkında malûmat elde edebiliyorlar. Daha geçenler-

TAKVİM	
Cumartesi	Pazar
11 Şubat	12 Şubat
16 Şevval	17 Şevval
Gün doğuşu	6,59
Gün batışı	17,40
Sabah namazı	6,04
Ögle namazı	12,28
İkinci namazı	15,20
Akşam namazı	17,40
Ya sı namazı	19,11
İmsak	5,19
Yılın geçen günleri	42
.. kalan	324

HAVA — Yeşilköy askeri rasat merkezinden verilen malûmata göre, bugün hava açık ve sakin olacaktır. Dünkü sıcaklık en fazla 7, en az 1 derece, hava tazyiki 769 milimetre idi.

Radyo:

İSTANBUL — 18 den 18,45 e kadar saz (Müşerref Hanım) 18,45 ten 19,30 a kadar orkestra, 19,30 dan 20 ye kadar Fransızca ders (müptedilere mahsus), 20 den 20,30 a kadar Karagöz, 20,30 dan 21,30 a kadar Hafız Ahmet Bey, 21,30 dan 22,30 a kadar orkestra ajans ve borsa haberleri, saat ayarı.

de, sahibinin on ay evvel harek etmiş olduğu bir evde yangın çıkmıştı. Sahibi yangının çıkacağı zamanı şayanı hayret bir zekâ ile heseslamıştı. En son olarak tı bir yangıncı hiç içine girmede bir evi yakmıştı.

Bizim elimizde silâh olarak bir mikroskobumuz var. Böyle tetkikata gidersek bu mikroskop nasıl kullandığımızı gösteririz. Evvelâ, yangın çıkan evde, yangının başladığı noktayı tayin ederim. Bu aşağı yukarı kolay bir iştir. Tahtaların yanışına göre bulunabilir. Sonra, her mayıyanan tahta üzerinde başka türlü bir tesiri vardır.

Yangıncıların kullandıkları tı sullerden birisi de, yüksek kıymette malları sigorta ettirenler sonradan onları bir tarafa saklayıp, yerine başka şeylere atar vermektir. Sonra gidip sigorta ücretini alırlar. Fakat, mikroskop sayesinde, meselâ kıymetli bir kürkle taklit bir kürkü, yandıktan sonra da tayin edebiliyoruz. Yangın polislerinin maharetleri muhtelif maddelerin kaç derecede yandıklarına dikkat etmekte dir. Bir petrol alevi, 1500 Fahrenheit derecesinde halbuki şekel 700 derecede yanar, Her alev derecesi, yanan maddelerin üzerinde muhtelif izler bırakır ve bunları mikroskopla tayin kolaydır. Bu suretle kullanılan kimyevî maddeleri tesbit ederiz.

Netice olarak kastı yangın çıkarmaktan maznun kimselerden yüzde seksen beşini bu suretle mahkûm ettirebildik.

İstanbul Belediyesi:

Darülbedayi Şehir Tiyatrosu
Temsilleri :

Bu akşam
saat 21,30 da

İSTANBUL BELEDİYESİ

SARI

ZEBEK

Opereti

Umuma

37 inci temsil son temsil olacaktır, bu gece ve yarın gece oynanacaktır.

Sadri Etem

in küçük hikâyeleri iki cilt halinde çıktı

Bacayı indir,
Bacayı kaldır!

Silindir şapka
giyen köylü!

Tevzi veri: Vakıf idarehanesi

Maraşın kurtulduğu günü şehrimizdeki Maraşlılar dün tes'it ettiler

(Baş tarafı 3 üncü sayfamızda)

Efendileri halka takdim etmiştir. Çok alkışlanan bu mütevazı kahramanlar da o güne ait hatıralarını söylemişlerdir.

Aslan Bey bundan sonra "Maraşlı bir ananın yavrusuna verdiği öğüt,, ü zikretmiş ve bunu şöyle okumuştur:

"Dayım Rusya harbinde, baban Balkanda, eden (ağabeyin) de Maraşta harpte öldü. Son yongam sensin... Minareden ezan sesi kesilecekse, camiin kandilleri körlenecekse sütlerim sana helâl olsun öl de köye dönme...."

Aslan Bey:
— Türke uzanan kirli eller daima kırılacaktır. Göz diktikleri memleketler kendilerine mezar olacaktır. Yaşamın Büyük Gazi... diyerek alkışlar arasında sözünü bitirmiştir.

Aslan Beyden sonra Maraş, Gazi Antep kahramanı ve Gazi Antep me'usu Kılıç Ali Bey kürsüye gelmiştir.

Çok gür bir sesle ve çok heyecanlı bir hitabede bulunan Kılıç Ali Beyin sözleri alkışlarla mütemadiyen kesilmiştir.

Kılıç Ali Bey:
— Aziz Maraşlılar... Yurt, kan, silâh ve ülkü kardeşlerim 14 üncü defa gözleriniz aydın, yıldönümünüz kutlu olsun.

Ey bağı zümrüt bağı, coşkun çağırılan, tepesi aslan başından dik olan Ahırdağı çocukları... 22 gün yirmi iki gece düşmanlarla pençe pençeye, göğüs göğüse, diş diş boğuşanların oğulları, 23 gün 23 gece kan köpüren Sakaryanın kardeşleri... Ben de sizinle iki satır konuşmak isterim.

Sözlerle başladığı hitabesinde Maraşın başlı başına bir Türk tarihi olduğunu söylemiş ve "esirlikten kurtuluş, ruh bozukluğundan kurtuluş isteyen milletler mutlaka Maraşa gitmeli, Maraşın savaş tarihini bilmeli ve bu Maraş kadını, öteki Maraş erkeği, beriki Maraş ihtiyarı gibi olmalı,, demiştir.

"Dünya... Yirminci asrın insanlığı, hanginizde bir Maraş, bir Antep, bir Ankara kısacası bir Türkiye varsa, o insanlık kurtulmuştur. Kurtulacaktır Türkiye... dedikten sonra "Maraş, bütün bir Osmanlı imparatorluğu tarih için de bir kenara bırakılmış, unutulmuş, bakımsız, ışıksız, çobansız kalmıştır. Tıpkı Gazi Antep gibi, Ankara gibi, Edirne gibi...."

demiş ve son seyahati esnasında Maraşta "azlığı dikkatleri celbeden bir yeni gençlik gördüğünü ve üzüldüğünü,, söylemiştir. Nihayet İstanbula geldiği zaman İstanbulda kuvvetli bir Maraş gençliğini gördüğünü anlatarak Maraşlılara: "Maraştan çıkan Maraşlı unutmamın...," demiştir.

Kılıç Ali Bey nihayet istiklâl savaşının, milliyet aşkının kaynağını sormuştur:

— Bu gösterişin hayrı, sırrı, ü, imanı hangi kaynaktan geliyor?

— Bir Anadolu ziraat mektebinin küçük bir odasında oturan (O) ndan,

— O kimdir?

— O... Kâfidir bu... Bütün mazlûm insanlığa ve yeni dünyaya sorunuz. O kimdir? Onu bilmiyen yoktur. O, demek tarihlerin üstünde insanlara insanca yaşamak zaferini veren Gazi demektir.,,

Müthiş bir alkış tufanı içinde sözlerine devam eden Kılıç Ali Bey Gazi Hz.'nin Maraşlılara sevgi ve selâmlarile tebriklerini teşir etmekle bahtiyar olduğunu söyleyerek sözlerine nihayet vermiştir.

Pek çok alkışlanan Kılıç Ali Bey son söz olarak muallim Hayrullah, Yürük Selim ve diğer şühedanın kahramanca hatıralarını yadettiğini söylemiştir.

Bu esnada Maraş oğlu Ali Haydar, diye kendisini takdim eden genç bir şair Maraş için yazdığı bir şiiri okumuş ve bundan sonra da bir Darülfünun talebesi Maraş hakkında heyecanlı sözler söylemiştir.

Nihayet beşinci hukuk mahkemesi reisi Maraşlı Cevdet Bey tekrar kürsüye gelerek merasimin bittiğini bildirmiştir.

Telgraflar çekildi

İstanbuldaki Maraşlılar namına Maraşın kurtulduğu günün yıldönümü münasebetile yapılan merasimden sonra Gazi Hz. ile, Başvekil İsmet, B. M. M. reisi Kâzım, Büyük erkânharbiye reisi Müşir Fevzi Paşalara tazim ve Maraş belediye riyasetine de tebrik telgrafı çekilmiştir.

Dün gece de radyoda Maraşın kurtuluşuna dair bir konferans verilmiştir.

Hilâliahmerin İzmir balosu

İZMİR, 10 (A.A.) — Hilâliahmer cemiyetinin senelik büyük balosu bir haftadanberi fevkalâde itina ile tanzim ve tezyin edilen hükümet konağı salonlarında verildi. Balo çok güzel ve muvaffakiyetli oldu. Ve sabaha kadar devam etti.

Rayışbankın hesap hulâsası

BERLİN, 10 (A.A.) — Rayışbankın 7 şubat tarihli hesap hulâsası tedavülde bulunan sermaye miktarının 3 milyar 600 mark radesinde olduğunu göstermektedir.

Bu mikdarın bu kadar aşağı düştüğü birçok senelerdenberi ilk defa olarak görülmektedir.

Tedavül mevkiindeki kâğıt para karşılığı gene artmış ve yüzde yirmi sekiz dört nispetini bulmuştur. Alman posta sanayii mahsullerinin Şubat içinde sürümü külliyyetli miktarda artmıştır.

Harp borçları

LONDRA, 10 (A.A.) — Harp borçları meselesile meşgul olmak üzere teşekkül eden nazırlar encümeni dün öğleden sonra toplanmıştır. Vaşington sefiri Sir Lindsey bu sabah yeni bir toplantı daha yapacaktır.

Uzak Şarkta İhtilâf bitip tükenmiyor!

Japonya tuttuğu hareketten hiç bir vakit vaz geçmek niyetinde değil.

TOKIO, 10 (A.A.) — Nazırlar meclisi Cenevredeki 19 lar komitesinin dün Japonya'ya yaptığı talebe hükümetin vereceği cevap hakkında müzakerede bulunmak üzere bugün içtima edecektir.

19 lar komitesinin bu talebi yeni Mançuride şimdiki halde mevcut rejimin Çin — Japon ihtilâfının halli için bir çare mahiyetinde olmadığı yolunda bir beyannameyi Japonya'nın kayıtsız ve şartsız kabul edip etmeyeceğini açık bir surette bildirmesini ve bu hususta sarıh bir cevap vermesini istemekten ibaretti.

Hükümet yeni Mançurinin hukukî vaziyeti hakkındaki hareket tarzından vaz geçmeyi hiç bir vehile düşünmemektedir. Ancak hükümet ihtiyatlı ve tedbirli bir surette hareket etmek mecburiyetinde olduğundan hariciye nezareti Cenevredeki Japon murahhas heyeti ne gönderdiği talimatta Japonya'nın milletler cemiyetine karşı alacağı vaziyet hakkında — yeni talimat almıya kadar — hiç bir tebliğde bulunmamasını bildirmiştir.

19 lar komitesinin talebi hariciye nezaretinde çok derin bir güvenlik uyandırmıştır.

Hariciye nezaretinin salâhiyet tar bir mümessili şu beyanatta bulunmuştur:

— Yeni Mançuri hükümeti karışısında aldığı vaziyeti ve hareket tarzını — tekrar tekrar ve açıktan açığa verilen bunca izahata rağmen — halâ kavrayamadığını iddia etmek milletler cemiyeti tarafından bile yapılmış bir hakarettir teşkil eder.

— Bu esaslı ve ehemmiyetli mesele hakkında uzlaşma için hiç bir imkân mevcut değildir. Çünkü Japonya yeni Mançuri hükümetinin uzak şark sulhu için en ileri safata geldiğine kana bulunmaktadır.

TOKIO, 10 (A.A.) — Hariciye nezaretine gelen bazı haberlere göre sabık Çin hariciye nazırı M. Eugene Chen, Çin ile Rusya arasında tedafü ve tecavüzü bir ittifak akti için müzakereye girişilmesine yardım ettiğini ihsas eylemiştir.

Rusya ile Amerika arasında münaşebetlere tekrar başlanmadan evvel böyle bir ittifakın mevcudiyetine inanmamak lâzım geldiği hariciye nezaretinde beyan olunmaktadır.

NANKİN, 10 (A.A.) — Hariciye nezareti tarafından bildirildiğine göre Şanghaydaki beynelmilel imtiyazlı mmtaka dahilinde bulunan Çin mahkemelerinin kaza hakkı ve salâhiyet dairesi hakkındaki itilâf alâkadar memleketlerin mümessillerile Nankin hükümeti arasında yapılan mükâlemeler neticesinde verilen karar mucibince Nisanın birinci gününden itibaren üç sene temdit edilecektir.

Okranyada isyan teşebbüsü

VARŞOVA, 10 (A.A.) — Okranyada vücade getirilmiş olan bir askerî teşkilâta dahil bulunan ve bu teşkilâtın reisleri tarafından verilen kararlar üzerine mesai arkadaşlarından bazılarını öldürmek teşebbüsüyle zan altına alınan 18 Okranyalının muhakemesine Lvov mahkemesinde başlanmıştır.

Nazire Hanım mı, yoksa Feriha Hanım mı güzel?

(Baş tarafı 1 inci sayfamda)

unvanı verilmesine itiraz etmektedir. Hariçte Türk güzelliğinin temsili mevzuu bahis olduğu için haklı görülen bu titizlik evvelâ, evvelki gece Tokat'ta liyanda neticeler resmen halka ilân edildiği sırada — birinci seçilenin akrabası ve müsabakayı tertip edenler müstesna — hazır bulunanların hemen hepsi tarafından gösterildi. Ve orada bulunan Ankara me'usu Aka Gündüz Bey halkın bu temayülünü hissettiği ve kendisi de aynı düşüncede olduğu için ayağa kalkarak kanaatini söyledi:

— Türk milletinin zevkile, sanatile, güzelliğe olan hürmetile bu derecede istihza edilemez. Dedi. Hazır bulunanların hemen hepsinin kanaatlerine uygun geldiği için alkışlanan bu sözler, pek tabii olarak, seçilen hanımın tanındıkları ve müsabaka müretteplerince hoş görülmedi.

Pek az taraftarları Nazire Hanımı dansa kaldırdılar, alkışladılar, fakat Türk güzelliğini, müsabakaya iştirak edenler arasında, ancak Feriha hanımın temsil edebileceğine kani bulunan ekseriyet boş durmadı. Feriha Hanım da dansa kaldırdılar, şiddetle alkışladılar. Ve Türk güzeli intihap edilen Nazire H. bu aleyhtar tezahüre dayanamadı. Tokatliyandan çıktı gitti.

Hakem heyetinin intihabı üzerine bu hanım: "Rakiplerimi görünce neticenin böyle çıkacağına emin idim.,, gibi çirkin bir tefahür göstermişti. Bu sözü söyledikten pek az sonra halktan gördüğü bu tezahür ona bir ders vermiş oldu.

Bayramda Maksimde yapılan ilk seçmelerde de halkın Feriha Hanım beğendiği şiddetli alkışlardan, (45 te 45) diye bağırışmalarından anlaşılırdı. Bu suretle hakem heyetinden on sekiz zat "Türkiye Güzeli,, diye bir hanım seçmiş olduğu halde halk Feriha Hanımın intihap etmiş oluyordu. Geceki merasim böylece halkı memnun etmeden kargaşalık ve itirazlar arasında nihayet buldu.

Müsabakayı tertip eden arkadaşımız dünkü sayısında Ankara me'usu Aka Gündüz Bey hakkında bir fıkra yazdı. Halkın kanaatine tercüman olan sözleri ve hareketi "nahoş bir hâdise,, diye tavsif edilen Aka Gündüz Beyin "avamfribane,, sözlerle "natika perdazlığa kalkıştığı,, iddia olunan bu fıkrada muharririn me'usluğuna da işaret edilmekte "anlaşılan Aka Gündüz Bey henüz me'us seçilerek millet vekili olduğunun bile farkında değildir.,, Cümlesile fıkraya nihayet verilmektedir.

Diğer taraftan seçme işinde de bazı garabetler olmuştur. Hakem heyetine dahil bulunan ve şimdi kabul ettirilmek istenilen neticeye muariz olan bir zattan duyduğumuza nazaran hakemler arasında bile büyük bir gürültü koparan intihap şöyle cereyan etmiştir:

Evvelâ Halit Ziya Beyin teklifi üzerine sekiz hanım ayrılmıştır. İstanbul güzeli bu hanımlar arasında seçilecekti. Bu karar verildikten sonra seçim işine başlanmıştır. Bu karara göre en çok rey alan

lar sırasile birinci, ikinci, üçüncü olacaklardı. Hakemlerin verdiği reyler tasnif edildikten sonra bu intihapta Feriha Hanımın 25, Nazire Hanımın 23 ve Almanyadan gelen Melâhat hanımla 18 numaralı hanımın 16 şar rey aldıkları anlaşılırdı. Bu intihaba göre Feriha Hanımın İstanbul güzeli intihap edilmesi icap ediyordu. Hattâ hakem heyeti aldıkları reyler müsavı olduğu 18 numaralı hanımla Melâhat Hanımın ikisinin birden üçüncü ilân edilmesine karar verilmişti.

Fakat iş burada kalmamıştır. Hakem heyetinden bir zat, bu dört güzel arasında da ayrıca bir intihap lâzım geldiğini ileri sürmüştü. Bu teklif bir hayli gürültüye sebep olduktan sonra reye konmuş, hakemlerin bir kısmı müstenkif kalmışlar, neticede 18 reye karşı 9 reyle bu dört H. arasında tekrar intihap yapılmasına karar verilmiş ve bu seferki seçmede Nazire H. 18, Feriha H. 16 rey almışlardır. Bundan sonra da Nazire Hanımla İzmir ve Bursa güzelleri arasında intihap yapılmış, Nazire Hanımın birinci geldiği ilân olunmuştur.

Aka Gündüz Bey ne diyor?

Dün Aka Gündüz Beyle görüş-tük. Şöyle dedi:

— Yazılanı okumadım dostlarım söylediler. Nadi Beyefendi benim çok eski dostumdur. Ben de onun çok eski dostuyum bu ilki dost arasında yazılan bu gibi fıkraları terbiyesizlik telâkki etmem nihayet bu bizim "Nadi,, dir. Yazar, yazar ya! Kulak asma...

Aka Gündüz Bey yazılan fıkrada hakkında bunları söyledikten sonra müsabaka için de şunları ilâve etmiştir:

"Ben orada sebebini izah edemeyeceğim bir telâkkiyi tashih etmek, bir haksızlığın önüne geçmek için lâkırdı söyledim. Herkesin de benim fikrimde olduğunu sözlerimden sonra meclise gelen neşeden anladım. Seçilenleri daha evvel tanımış değilim... Onları bir çokları gibi orada gördüm. Ekseriyetin güzel bulduğu güzelin haksızlığa uğradığını söylemek lâzımdı, bunu yaptım.,,

Cesur Emden

Baş taraftaki yazı Alman-yaya veriliyor

LONDRA, 10 (A.A.) — Büyük harp esnasındaki sefer ve cevalanlarile şöhet alan ve cenup denizlerinde batan Emden krövazörünün baş tarafındaki yazıyı havi olan parça Avusturyanın Londra sefiri tarafından Almanya hakkın da bir hürmet ve takdir nişanesi olmak üzere reiscümhur fon Hindenburga tevdi edilecektir.

Tayyareci Mollison

LONDRA, 10 (A.A.) — Geçen Pazartesi günü saat 8/12 de Lypne tayyare meydanından havalanan tayyareci Mollison dün Grinvich ayarile saat 10,20 de port-Natala varmıştır.

Tayyarecinin atlas Okyanosunun cenup kıyını aşır geçmesi sakin ve sıcak bir hava içinde cereyan etmiştir.

Hikâye

Aktör Karısı

Nakleden:
fa.

Salim Bey gözlüklerini doğrul tarak:

— Lütfiyeden bir mektup!

Dedi ve okumağa hazırlandı. Fakat karısı derhal mektubu elinden kaparak aldı:

— Zavallı kız, dedi, kimbilir bu tiyatrocun herifin elinden neler çekiyor..

— Canım hanım! Hele bir mektubu oku bakalım..

— Ben bilmez miyim ki.. Sura tından belliydi maymunun! Ne de olsa aktör değil mi?.. Balayı geçene kadara kızım yüzüne gülmüştür.. Hem Lütfiyecik ancak şimdi vakit bulmuştur da mektup yazabilmiştir. Öyle ya, seyahatte hep kontrol altında.. İstanbula gelene kadar hep kartpostallarla bize sıhatinden haber verebildi.

Salim Bey kıızıyordu. Tekrar etti:

— Canım hanım, hele bir mektubu oku bakalım..

— Nesini okuyayım.. Ben ana değil miyim?.. Bilmez miyim?..

— Oku!..

— Peki! dinle..

Ve bir koltuğa çökerek okudu: "Sevgili anneciğim, babacığım.. İşte nihayet size uzunca bir mektup yazmak fırsatını ele geçirdim.. Yunanistanda ve Mısırda bir hayli süren seyahatten sonra artık İstanbula yerleşmiş bulunuyoruz.. Tepebaşında küçük bir apartman tuttuk.. Suat, hemen karşımızda olan Darülbedayie gitti, repetisyonu var. Ben de size rahat rahat bu mektubu yazıyorum.

Salim Beyin karısı burada mektubu kesti:

— Ben demedim mi idi?.. Eak.. Kız bir fırsat bulmuş da öyle yazıyor.

— Devam et kızım karıcığım.. Devam et..

— Peki..

"Evvvelâ size şunu söyleyeyim ki, benim Suatla evlenmeme ne kadar sıkıldığınızı biliyorum.

Size bunlardan, lüzumsuz münakaşalara girmemek için evde iken bahsetmemiştim. Hem ben Suatla evlendiğim zaman onu severek evlenmedim.. Maamafih hoşuma gitmiyor değildi. Güzel ve yakışıklı bir çocuktü. Oldukça da şöreti vardı.. Bütün bunlar birer sebepti amma, ben onu sadece, Samsunun sıkıntılı hayatından bıktığım için, beni İstanbula neşeli ve eğlenceli bir hayata sokacağı için sever gibi görünmüş, sizi de beni ona vermeğe âdeta mecbur etmiştim..

Siz, kızımızın bu aktöre sahiden âşık olduğunuzu zannediyordunuz. Halbuki sevmiyordum..

Omuzlarınızı silkmeyiniz. Şimdi mesele değişti. Buraya gelince, hemen beni tiyatroya götürüleceğini, kolislerde bir çok, eğlenceli şeyler göreceğimi zannediyordum.. Halbuki ilk işi bana:

— Seninle ciddi görüşeceğim..

Demek oldu ve anlattı. Mesleğinin sıhatine fazla itina etmesini icabettirdiğini, kendisi kadar benim de buna dikkat etmem lâzım

geldiğini söyledi.. Ben bir nevi onun dadısı gibi olacaktım.. Vazifemi öğrenmiştim. Biraz sesi kısıldı mı hemen arkasına şişe çekecektim.. Odaların harareti daima aynı derecede olacaktı.. Banyonun hararetini tayin edecektim. Her sabah sütünü yapacaktım. Tiyatroda rolü olmadığı zamanlar erkenden yatacaktık. Akşamları yemek yer yemez, gece yarısı tiyatroya bittikten sonra yerdik.

Bir çok kereler, zevkimizi, eğlencelerimizi vazifeye kurban ettik.. Sonra tiyatro hayatı ve kolis araları diyeceksiniz?.. Fakat o da sizin düşündüğünüz gibi değil. Suat beni bir gün Darülbedayie götürdü. Orada hakikaten güzel bir kaç kadın gördüm ve Suat beni Bedia Hanıma takdim etti. Bu meşhur artist, benimle tanışınca, ilk söz olarak, iyi bir hizmetçi tanrıyıp tanımadığımı sormak oldu.. Neyire Neyir Hanım da, hem benimle konuşuyor, hem bir taraftan kocasına bir boyun atkısı örüyor.. Tiyatro hayatı, sizin anluyacağınız, aile muhabbetinin ve hayatın son melcei olmuştur.

Artık müsterih oldunuz değil mi? Ve şimdi size büyük, çok büyük bir itirafta bulunabilirim. Suatın karısı olmadan evvel sevmiyordum.. Fakat şimdi karısıym ve onu seviyorum, mes'udum..

Salim Beyin karısı:

— Zavallı kız, dedi, böylesi hiç de aklıma gelmezdi..

Ve mektubu atarak kalktı. Artık bu sefer Salim Bey karısına fevkalâde kızmıştı. Onu haşlamak üzere gözlüğünü doğrulttu.. Fakat karısının gözlerinden yaşlar aktığını görünce, o da başladı ağlamağa..

Bir ö'üm

Kavgadan sonra
Nureddin Ef.
neden öldü?

Galatada Kemeralı caddesinde 79 numaralı hanede evrak muakdibi 50 yaşlarında Nureddin Ef. aynı evin bir odasında kiracı aemele Nesim oğlu Bensiyon ve karısı Roza ile kira meselesinden dolayı kavga etmişlerdir.

Kavga neticesinde Nureddin Ef. şakağından ve Madam Roza da elinden hafifçe yaralanmıştır.

Hâdiseden (15) dakika sonra Nureddin Efendinin odasında vefat ettiği haberi alındığından keyfiyet derhal müddeiumumiliğe bildirilmiştir.

Müddeiumumî muavini Kâmil Bey meseleye vaziyet etmiş ve tahkikata başlamıştır.

İtalya Macaristana
tayıyare mi
gönderiyor muş!..

PEŞTE, 10 (A.A.) — İtalyanın Macaristana tayıyareler vereceğine dair Echo de Paris gazetesinin verdiği haber salâhiyettar mahafilde kat'iyen tekzip olunmaktadır.

Bir mesele

İngiliz donanmasında kömür yerine petrol

İngiltere donanmasını kömür yerine petrol ile işletmek meselesi yeniden mevzubahs olmakta ve donanmanın kâmilen petrol ile işletilmesi iltizam olunmaktadır. Mesele ilk evvel 1931 de konuşulmuş ve İngiliz donanmasının lortları harp gemilerini petrol ile işletmeye karar vermişlerdi.

İngiliz bahriye erkânı, petrolün yalnız temizliğini ve kolaylığını nazarı dikkate almakla kalmıyarak fenni ve sevkülceyşi esaslar sevkile de petrolü kömüre tercih etmişler, hatta kömür sanayii mümessiller tarafından vuku bulan müracaatı kale almamışlardı.

Son zamanlarda İran - Anglo Persiyan petrol kumpanyası arasında çıkan ihtilâf üzerine İngilterenin donanmasına, ticari işlerine, sanayiine lâzım olan petrolü hariçten tedarik etme mecburiyetinde olduğu anlaşılmış ve bunun üzerine meselenin münakaşası yenilenmiştir.

Çünkü İngiliz donanmasının her hangi mani yüzünden petrol menabından uzak kalacak, yabut tu membalar tahrip edilecek o'rsa vaziyet son derece vahim olur.

Diğer taraftan bugünkü İngiliz harp gemilerinin petrolü bırakarak kömürü kullanmağa müsait bir hale getirilememesi de meseleye başka bir ehemmiyet vermektedir.

Petrolün her noktai nazardan kömüre müreccab olduğunda şüphe yoktur.

Petrol yakan gemiler, son damla petrolü yakıncıya kadar azami sürati muhafaza eder ve bu yüzden fazla adam kullanmaya ihtiyacı göstermez. Halbuki kömür yakan gemiler, azami süratini ancak mahdut bir zaman için muhafaza edebilir.

Petrol geminin her hangi tarafından emniyetle ve pompalar vasıtasile naklo'unabilir. Halbuki kömürü taşımak lâzımdır.

En mühimi, petrol yakan geminin, kömür yakana nisbetle iki misli mukavim o'masıdır.

Kömüre nisbetle petrol daha mahdut bir yerde depo edilebilir ve bu suretle kazanların adedinden tasarruf etmek mümkün olur.

Eütün bu amiller düşünülmüş ve İngiltere bahriyesi erkânı gemilerini petrol ile idareye karar vermişlerdi.

İşin iktisadi cephesine gelince, İngiltere donanmasının petrolü kullanmaya karar vermesinden sonra İngiliz kömürünün az istihlâkı o'ndığı, donanmanın kömür alma'ası yüzünden işsizlerin artıkları görülmüştür.

Bu iktisadi müşkülle karşı olmak ko'ay değildi. Fakat fennin terakkisi sayesinde kömürden petrol istibracı etmek işi de mevzubahs olmaktadır. Bu sayede kömür yerine petrol kullanmaktan basıl olan zararın telâfi edilmesi ümit o'unmaktadır.

56 kilo esrar

Gümrük muhafaza baş müdürüyeti memurları Koço Budon isminde bir tacirin dükkanında 56 kilo esrar bulmuşlardır.

Memleket Haberleri

Aydın neler istiyor?

Kuşadası Aydın'ın ihracat iskelesi - Pamuk istasyonu lâzım - Nazillide Ortamektep

C. H. F. kongresinde konuşulanlar

Aydın fırka kongresinde bulunan mümessiller

Aydın hususî muhabirimizden:

C. H. F. vilâyet kongresi toplandı. Büyük Reis Bazi Hazretleri ile Başvekil Paşa Hazretleri ne, Meclis reisi Kâzım Paşa Hazretlerine, kâtabi umumî Recep Beyefendiye tazim telgrafları çekilmesi kabul edildi. Bir sene zarfında köylüye ve memlekete faydalı işleri ve fırkanın samimî havasında gündün güne artan faaliyeti anlatan rapor okunarak izah edildi. Bilhassa maarif faaliyeti ve nafia işleri üzerinde malûmat veren rapor ekseriyetle kabul ve encümenler intihap edildi.

Sabık heyeti idare azasından meb'us Adnan ve Fuat Beylerle Etem Kadri, Hıfzı, Neçet, Nâfiz, Doktor Nâfiz, Süleyman, Raif Beyler ekseriyetle tekrar idare heyetine seçildiler.

Dilekler dikkatle, samimiyetle konuşuldu. Vilâyete taallük eden işler tesbit olundu, mahalli daireler reisleri tarafından lüzum görülen meseleler hakkında vazih cevaplar verildi.

Dilekler arasında çok tevek-kuf edilen kısım maarif işi idi. Köylerde mektepler adedinin

çoğalması, Nazillide orta mektebin ve Aydın'da lisenin ihdası bu samimî ve candan temenniler meyânında idi.

İktisat ve nafiaya ait işler arasında Kuşadasının Aydın'a raportı, ihracat iskelesi olması, pamuk istasyonu ihdası vardır.

Menderes havzasının sulanması mühim geçitlerdeki köprülerin inşası, mamur ve zengin olan Söke kazasında mülkiyet ve tasarruf işlerinin ehemmiyetini binaen kadastro yapılması, köy ve nahiye fırka binalarının bir an evvel ilmali gibi bir çok faydalı işler tesbit ve talep edilmiştir.

Gece mümessiller şerefine mürurlar ve davetlilerle beraber gayet güzel ve pek neşeli bir toplantı yapıldı, gece yarısına kadar devam etti. Ertesi gün hesaplar ve encümenlerin raporları tasvip edildi, kongrenin kapanması haberi sebile büyük Rehberimiz Gazî Hazretlerle Başvekilimize, yüksek meclis resisine, umumî kâtabe tekrar tazim telgrafları çekildi.

Mümessiller kongreden iyi iztibalarla ayrıldılar.

O. S.

Dul bir kadın
çarşafı boğuldu

Ereğli kasabasında feci bir cinayet vukubulmuştur.

Meydanbaşı mevkiinde oturan ve iffetiyle tanınmış olan merhum binbaşı Hüsnü Beyin refikası Esma Hanımı görmeyen komşuları, şüphelenerek zabıtaya haber vermişlerdir.

Eve girildiği zaman, kapıların kırıldığı konsolların açıldığı, bütün eşyanın altüst edildiği, dul kadının çarşafı boğularak çarşafa sarıldığı görülmüştür.

Zabıta katil veya katilleri ara-maktadır.

Tren altında
parçalandı

Kuyucak ile Nazilli istasyonu arasındaki Hamzalı barakasında feci bir şimendifer kazası olmuş 45 yaşlarında bir kadın tren altında parçalanarak ölmüştür.

Gelmek üzere Denizliden hareket eden 3 numaralı posta yolcu katarı, Hamzalı barakasından geçen bir kadın yolun bir tarafında diğer tarafına geçmek istemiş ve trenin tekerlekleri altında parçalanmıştır.

Kazaya uğrayan kadın, Hacı

Kanlı kardeş

Evelki gün İzmirde Buca ile Tahtalı köy arasındaki yolda iki kardeş arasında bir hâdiseler olmuştur:

Tahtalı köylü Mehmet oğlu Abdî ve Hüseyin namında iki kardeş bağ ve ziraat amelesidir; bunlar evelki gün köyleri ile Buca arasındaki bir bağda çalışmışlar, yemlik yerlerini alarak köylerinin yolunu tutmuşlar, yolda her nedense kavga başlanmışlar, Abdî elindeki kazma ile Hüseyinin başına vurmuş; Hüseyin de biçağı çekerek Abdînin göğsüne yerleştirmiştir.

Sağ memelerinin üzerinde iki derin yara açılmış ve yere düşmüştür.

Hüseyin firar etmiş, Abdî de sürünerek Buca jandarma karakoluna giderek:

— Beni kardeşim Hüseyin vurdu! demiştir.

Kanlı kardeş tevkif edilmiştir Abdî de hastahanededir. Fakat çok kan kaybettiği için vaziyet tehlikelidir.

Beyli köyünden 45 yaşlarında Fatma Hanımdır. Zavallı kadının sağır olduğu, bu sebeple trenin geldiğinden haberdar olmadığı zannedilmektedir.

CANIM AYŞE

Selâmi İzzet

Odadan çıkmak üzere olan Ahmet bey geri döndü, garip bir tavırla sordu:

— Muhakkak gittiğimi istiyor musunuz?

Ayşe hayretle mırıldandı:

— Elbette istiyorum.. Baba - mm hayatı mevzuu bahis.

Ahmet Baruni bey birkaç a - dum ilerledi, Ayşe'ye yaklaştı. Genç kızın gözlerinin içine bakarak, hırçın bir sesle sordu:

— Babanızı çok sever misiniz?

— Tabii çok, hem pek çok se - verim.

— Hayatının elimde olduğu - nu biliyor musunuz?

— Biliyorum.. Fakat Allah rı - zası için artık gidin.

— Hayır gitmiyeceğim..

— Neden?

— Babanızı kurtarmak sizin elinizde.

— Ne yapayım?

— Bana yemin ediniz, baba - nızın başına yemin ediniz, ki e - ğer gidip doktoru çağırırsam, ba - na varacaksınız..

— Ne?... Siz çıldırdınız mı?... deli mi oldunuz?... Haydi gidiniz, doktor getiriniz.

— Hayır, karar veriniz, ya inatçılık edip babanızı öldürür - sünüz, yahut da yemin edersiniz.

— Siz canisiniz.. Katilsiniz..

Yemin edemem.

Ahmet Baruni bey bütün bü - tün ahlâksızlaştı:

— Babanız can çekiyor. İn - liyor. Sizin Kemalle evlendiğinizi istemiyor. Siz de bana varmaya razı oluyorsunuz. Babanızı göz lerinizin önünde öldüreceksiniz. Asıl katil sizsiniz, onu siz öldü - rüyorsunuz..

— Gidiniz, doktor getiriniz. Yemin ediyorum.

— Bana varacağınız babanı - zın başına yemin ediyor musu - nuz?..

— Yemin ediyorum.

— Benimle evleneceksiniz?

— Sizinle evleneceğim.. Gidi - niz, doktor getiriniz!..

Ayşe kendinden geçmişti.

Ahmet bey odadan çıktı.

Beş dakika sonra otomobilin sesini duydu. Babasının üstüne i - ğildi.

Sanki Allah, bir hayatı kurtar - mak için edilen yemini duymuş - tu. Şefik Nuri bey yavaş yavaş gözlerini açtı.

Kader Ahmet Baruni Beyi Ay - şeden ayırmıyordu.

* * *

İnsan, anasının babasının mu - habbetini hstalandıkları zaman çok daha iyi hisseder. O zaman onlar bizim çocuğumuz olurlar.

Henüz doktor gelmemiştir.

Ayşe, babasının başı ucuna geçmiş, iyi yürekli adamın şimdi sararan yüzüne bakıyordu. Ne Ahmet beyi, ne de kendini düşün - müyordu.

Şimdi o, sevgili babasını kur - tarmak için çırpman bir kızdı.

Şefik Nuri bey, bir şey söyli - yemedi kızının yüzüne bakıyor du. Gözlerinde acı bir fer vardı. Bu dünyadan değil, sevgili kı - zından ayrılmak istemediği anla - şılıyordu.

Kızını yer yüzünde bir başı - na, himayesiz, kimsesiz bırakıp gidecekti.

Bu düşünce ile, boğuluyormuş

gibi nefes alıyor, nefes almak is - tedikçe tkanıyordu.

Ayşe kendi kendine söyleni - yordu:

— Allahım, kalbimi al, canımı al, ama babamın ıstırabını din - dir.

Doktorla Ahmet bey geldi. Doktor, Şefik beyin kendine gelmesine memnun oldu.

— Şimdi kan alırsız, başına buz koyarız, bir şeyi kalmaz, de - di.

Ahmet Baruni bey Ayşe'ye yaklaştı:

— Ben, dedi, babanızın ken - di kendine iyileşmesinin sebebini biliyorum.

— Nedir?

— Kemalle evlendiğinizi iste - miyor. Bana ettiğiniz yemini duy du, açıldı.

Bu acaba doğru muydu?

Ayşe, bu söze inanmıyabilirdi. Fakat o anda hiçbir şey düşün - mek istemiyordu.. Şu anda tek bir vazifesi vardı: Babasını kur - tarmak. Bunun için Ahmet Bar - ni beyle evleneceğini bile hatırı - na getirmiyordu. Bu feci akıbet, babasının ölümü yanında âdeta saadet olmuştu..

.... Yıldızlı, ılık bir gece etra - fı kapladı.

Bir koltukta dadı uyukluyor - du.

Karyolanın ayak ucunda, Ayşe oturmuş babasını bekliyor - du.

Ahmet Baruni bey nihayet odasına gitmişti. Ayşe, onu unut - muştı bile.

Fakat bu feci geceyi unutamı - yacaktı. Yıldızları ile, koyu ma - vi gök ile, ılık havası ile çok güzel olan bu gece, Ayşe müte - madiyen hıçkırması, gözyaşı dök - müştü.

Sabahı güç buldular.

Doktor erkenden geldi. Şefik beyi muayene etti:

— Çok iyidir, dedi, yarın ta - mamile açılır. Başından buz ek - sik etmeyiniz.

.... Tunus alev alev yanıyordu.

Bu alevli günde, Kemal Ayşe - den bir mektup aldı.

Ayşenin mektubu şöyle başlı - yordu:

Aşkından bir gün bile şüphe etme Kemal. Sen benim hayat ar - kadaşımın.. Sen benim her şe - yimsin..,

Heyhat!.. Kemal artık Ayşe - nin hiçbir şeyi değildi!

(Devamı var)

Fransadoktorluk

PARİS, 10 (A.A.) — Ayân meclisi Fransada doktorluk yapabileceğ olanlar hakkındaki ka - nun lâyihasını kabul etmiştir. Bu kanuna göre ancak Fransız diplo - masını haiz olan Fransız doktor - larla ruhsat ve müsaade almış o - lan ecnebi doktorlar Fransada doktorluk edebileceklerdir.

Ecnabi doktorların almak mecburiyetinde oldukları bu ruhsat ve müsaadeler ecnebi mem - leketlerdeki Fransız doktorlarına da aynı muamelenin tatbikini te - min edecek diploma mukavele - lerle verilecektir. Bu kanunun tıbbiye mektebi talebesine taallü - ku yoktur.

Şimendifer

Kongresi murah - hasları Mısırdan geldiler

Bir müddet evvel Kahirede toplanan beynelmilel şimendifer - ciler kongresine iştirak eden muh - telif memleketlere mensup mu - rahhasların bir kısmı yerlerine dönmek üzere dün Ege vapurile Mısırdan şehrimize gelmişlerdir.

Gelenlerden Hollanda murah - hası ve Hollanda şimendifer kum - panyaları umumî müdürü M. Dri - essen dün bir muharririmize kong - re hakkında şu malûmatı ver - miştir:

— Kongreye hanımlar da, da - hil olduğu halde, dünyanın he - men her memleketinden 700 mu - rahhas iştirak etmiştir. Kongre - nin mesaisi beş kısma ayrılmış ve yol ve inşaat, ihracat, idari, ma - halli şimendiferler, şimendifer ve otomobil rekabeti meseleleri gö - rüşülmüştür. Gelecek kongre 1937 senesinde Pariste toplanacaktır.

Bir Mısır milliyet - perveri

En nüfuzlu ricalden biri öldü

Kahire gazetelerinin verdiği ma - lûmata göre Mısırın meşhur lide - ri Zağlûl Paşanın dayısı ve Mısır millî hareketinin en nüfuzlu rica - linden biri Berekât Paşa ve - fat etmiştir. Zağlûl Paşanın ve fatı üzerine "Vefit., fırkasının liderliğine en kuvvetli namzet, Be - rekât Paşa idi. Akli selimi ve mü - vazeneli muhakemesi ile şöhret bu lan merhum, son hastalığından kur - tulmuş olsaydı, muhakkak ki, mil - li hareketin liderliğine geçecekti.

Çünkü kendisi, son zamanlarda Ne has Paşadan ayrılmış, "Vefit., in birçok büyükleri de ona iltihak et - mişlerdi.

Mısırın bütün halkı tarafından Berekât Paşa, halis bir Mısır fellâ - hı idi. Ve onun için bilhassa zira - at işleriyle alakadardı. Kendisi bir aralık Mısır ziraat nazırlığını da yapmıştır.

Gayri mübadiller içtima

Gayri mübadiller cemiyeti, dün öğleden sonra Halkevinde bir iç - tima yapacaklardı.

Fakat ekseriyet olmadığından içtima gelecek pazar gününe ta - lik edilmiştir.

Gelecek içtimada gayri müba - dillerin haklarını müdafaa için Ankraya gidecek olan heyet se - çilecektir.

Tramvay a.tında bir çocuk

4 yaşındaki küçük Esma Be - şiktaş tramvay ceddesinden ge - çerken, vatman Durmuş Ef.nin tramvayının altında kalmıştır. Vatman makineyi birdenbire dur - durmuş ve kıızı muhakkak bir ö - lümden kurtarmıştır.

Maamafih kızcağız bazı yer - lerinden yaralanmış olduğu hal - de kurtarılmış ve hastahaneye yatırılmıştır.

Vatman durmuş Ef. de yaka - lanmış ve hakkında tahkikata başlanmıştır.

TAYYARE

Kadın, erkek, ihtiyar, genç herkes uçuyor!

Tayyareyi havada görmekle iktifa etmiyor ve gençliği hazırlıyorlar!

Hayal ve masalla başlayan uç - mak hava seyahatlerini doğurdu. Almanya - İspanyol yolları sekiz saate, Berlin - Londra 7, İstan - bul - Ankara iki saate indirildi ve mesafe mefhumu ortadan kaldı - rıldı. Bugün Berlin hava limanını gezen bir kimse hayalin karşı - sında değil, hakikatin timsali ö - nünde gözleri parlamaktadır. Bu günkü hava ekspreslerinin lüks salonları insanların bütün ihti - yaçlarını tatmin edebilecek bir vaziyete girmektedir. Bu hava salonları her gün boşalıp dolu - yor, hiç bir kimse artık bu yaban - cı cisme yabancılık göstermiye - rek büyük bir zevkle koşuyor.

Bir cümle ile hülâsa edelim:

İhtiyar, genç, çoluk çocuk her - kes uçuyor. Uçmak artık herkes için bir mucize, bir rüya değil, el ile tutulur bir hakikat olmuştur.

Bu hale başka milletlerin nasıl geldiğini ve gençleri nasıl yetiş - tirdiklerini (Havacılık ve Spor) refikimiz şöyle anlatıyor:

Gençliği tayyareciliğe teşvik için her memleket elinden geleni yapmaktan geri kalmıyor. Garp - te hemen hemen her mektebin bir tayyarecilik teşekkülü vardır. Bu küçük cemiyetlerin âzası tayya - recilik hakkında büyükler kadar malûmat sahibidirler ve bir çok şekillerde onlardan bile ileride - dirler. Bunlar tayyarelerin hava kuvvetlerinin neler yapacağını bilmekle kalmıyorlar. Düşman tayyarelerine karşı alacak ted - birleri de öğreniyorlar.. Ve ni - hayet bu, en yaşlı asker çağına gelmemiş yavrular tayyarenin

nasil yapıldığını da bilfiil bili - yorlar ve tayyare yapıyorlar. Ce - miyetler, âzalarını tayyarelere bindirerek uçuşa alıştırıyorlar. Fabrikaları gezdirerek büyük in - şaat hakkında âmeli fikirler al - malarını temin ediyorlar. Mek - teplerde tayyare modelleri, hattâ tayyareler yaparak mümaresi kazanıyorlar. Tayyarenin yanı - na ilk defa sokulmak fırsatını bu - lan bir genç hiç kimsenin yardım ve izahına muhtaç olmaksızın tayyareyi ve parçalarını tarif e - diyor. Uzun uzadıya izahat ve - riyor. Daha ileri giderek söyli - yeyim ki, fabrikada tayyarenin inşa tarzı hakkında bir konfe - rans verecek kadar ileri malû - mata malik bulunuyorlar.

Bütün bunlar, bir karıncanın çalışkan ve sessiz hayatını andran mesai ile memleketi bir gençlik kazandırıyor ve bu gençlik mem - leketin müdafaa ve sıyanet kuv - vetini hakkile teşkil etmek imkâ - nını elinde tutuyor..

Artık bu gençlik, tayyareyi yalnız havada görmeği tercih eden ihtiyar nesle benzemekten kurtul - muş, tayyareye büyük bağlarla i - nanmışların yepyeni devrini aç - mışlardır. Bundan sonra asker kadroları genç tayyareci istediği zaman bire bin, bire on bin ve bu, yarmki muharebelerin yegâne güçlüğü olan adam meselesini te - melinden halledecektir.. Çünkü tayyarede esas adam teşkil eder ve çünkü bir günde bin tayyare yapmak mümkün olduğu halde ye - tişmiş bir tek adam bulmak müm - kün değildir.

İlimin mühim bir muvaffakiyeti:

Bir kadın diriltildi!

Bu ihtiyar kadın, bütün bir gece ölü kaldıktan sonra canlandı

Birkaç gün evvel Londra has - tanelerinin birinde gayet mühim bir hâdise vukubulmuştur.

Yetmiş iki yaşında ihtiyar bir kadın Sen Jorj hastanesine gö - türülmüş, kendisine ameliyat ya - pılması lâzımgeldiği anlaşıl - rak ameliyat muvaffakiyetle ya - pılmıştır.

Fakat kadının henüz anasti - nin tesiri altında iken bilfiil öl - düğü anlaşılır.

Tıp tarihinde nadir görülen hâdise bundan sonra başlar.

Kanın deveranına çok yar - dım eden yeni ilaçların biri Co - ramine'dir. Bu ilaç damarlarına şırınga edildikten başka kalbine de adrenalin şırınga edilir.

Bunun üzerine ölümle dirim a - rasında mücadele başlar. Ve bü - tün bir gece devam eder. Sabah - leyin doktorlar kadının etrafında toplanarak mücadelenin netice - sine bakarlar. Mücadele bitmiş ve ilim muvaffak olmuştu.

Ölen kadın dirildikten sonra günden güne iyileşir, ve nekabet devrine girer. Birkaç güne kadar ihtiyar kadın evine dönecektir.

Bu kadının öldükten sonra ha - yata dönmesine ehemmiyet veren birçok âlimler vardır. Ameliyat onun karında yapıldığı için belinden şırınga edilerek hissi ip - tal edilmiştir. Bu gibi şırıngalar kan tazyikini azaltır.

Ölüleri diriltmeye ait hadise - ler çoktur. Fakat bu hadiselerin biri de tam bir şifa ile neticelen - memiştir, ölüm ancak bir müddet tehir olunmuştur.

Bir taarruz şikâyeti ve bir tevkif

Edirnekapıda oturan Andon oğlu Lâmbu dün Üsküdar'da Se - lâmi Ali Ef. mahallesinde Kilise sokağında oturan İlyo oğlu Yani - nin hanesine taarruz ettiği şikâ - yet edildiğinden yakalanmıştır.

SPOR

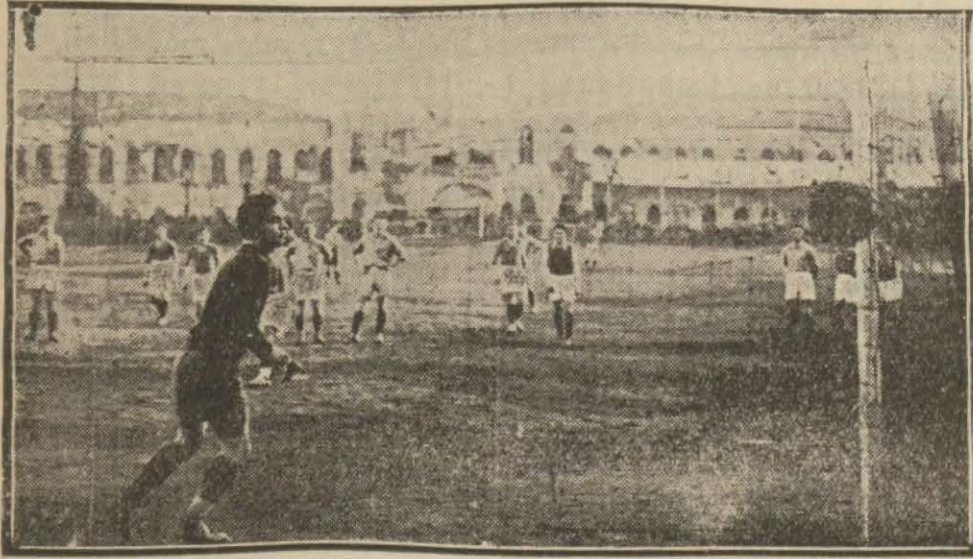

Lig maçlarının bitinci devresi bitmiş gibidir

Fenerbahçe: 5 - Galatasaray: 1

Sayı farkının çokluğuna rağmen maç güzel oldu ve Fenerbahçe bariz bir hâkimiyet gösteremedi..

Vefa da Süleymaniye'yi bir sayı ile yendi

Galatasaray kalesine penaldan bir gol

Galatasaray — Fenerbahçe maçı dün Taksim stadını baştan başa dolduran ve ancak bu maçlarda görülebilen çok kesif bir halk kütlesi önünde oynandı ve Galatasaray takımı bire karşı beş sayılık bir meglübiyetle maçı kaybetti..

Mağlûbiyet... tabii ve yerinde idi. Fakat aradaki farkı ifade eden 5 — 1 rakkamı hayli mübâlağalıdır. Maçın bütün safhalarını hissi hiç bir zaafa kapılmadan takip ettiğimiz için bu kanaatimizi tesbit ederken yanılmamış olduğumuza da emin bulunuyoruz.

Dün üç mağlûbiyetin ve bir sürü dedikodunun maddî, manevî bütün yüklerini üzerinde taşıyarak Fenerbahçenin karşısına çıkan Galatasaray takımı bu maçta beklendiğinden ve umulduğundan ziyade çalıştı. Zaman zaman kabiliyetinin fevkiye bile çıkarak rakibi için çok tehlikeli oldu. Fakat Mehmet Salimin daha maçın on beşinci dakikasında sakatlanarak oynyamaz bir hale gelmesi, sonra maça iyi başlayan müdafilerin kendilerini bilhassa ikinci kısımda şursuzluğa kaptırmaları maçın bu şekilde bitmesine iki sebep oldu. Birisi gol çıkarma kabiliyetini sifıra indirdi, diğeri de Fener muhacimlerine beklemedikleri anlarda gol çıkarma imkânlarını âdeta bahşetti. Bundan boşka müdafaa ile haf hattının birbirlerine âdeta yapışık vaziyette çalışmalarını müdafaa ile hücum hattının ortasında daima bir boşluk ve bir rabıtasızlık doğuruyor, bundan da tabii Fenerbahçe mümkün olduğu kadar istifade ediyordu.

Saat üç olmuştu. İkinci küme maçı bitmek üzere idi. Galatasaray, Fenerbahçe tribünleri ve bütün sahayı kalın bir kordon gibi çeviren seyirci bağı bir arı kovası gibi oğultu çıkarıyordu. Münakaşa üstüne münakaşa, temenni üstüne temenni, iddia üzerine iddia.

Saat üç buçuğa doğru evvelâ Fenerliler sonra Galatasaraylılar

penaldan bir gol sahaya çıktılar. Hakem Sami B. idi. Ve maç mutat merasimden sonra başladı.

Fenerbahçenin kadrosu şuydu:

Hüsamettin — Füzuran, Yaşar — Cevat, Fikret, Esat — Niya — zi, Reşat, Zeki, Muzaffer, Fikret. Galatasaraylılar da şu tertiple yer almışlardı:

Avni — Burhan, Asım — Suphi, Nihat, Füzuran — Kemal Şefik, Bülent, Mehmet Salim, Rasih, Rebi.

Başlangıç çok güzel oldu. Ga-

Kaleciye biten bir Fener hücumu

Galatasaraylılar hevesli ve atılgan ileri atıldılar. Fener müdafaaı tuttu. Bu sefer bir Fener akını Galatasaray aleyhine bir frikike inkılâp etti. Fakat bunu da Galatasaray atlattı. Dördüncü dakika da Galatasaraylılar ikinci bir hücum yaptılar. Çok ileride oynayan Fener müdafilerinden birisini Rasih atlatıp Mehmede pas verdi. Mehmet te diğeri müdafii atlatıp Fener kalesine güzel bir şüt çekti. Fener kalecisi yatarak yakaladı. Fakat topu uzağa atamadı. Topu tekrar kapan Mehmet aynı saniye içinde Fener kalesine soktu. Bu güzel oyun ve beklenmeyen sayı Galatasaraylıları da Fenerlileri de şaşırtmıştı. Bununla beraber Fenerliler toplanmakta gecikmediler, bir Fener hücumu Galatasaray kalesine kadar indi. Avni sayıya mâni oldu.

Galatasaray müdafaaının a - damaklılı yer tuttuğu fakat Fener muhacimlerinin seyyaliyeti ve hızı karşısında bu yer tutmadan çok istifade edemediği görülüyordu. Nitekim ikinci bir Fener hücumu Zekinin kıvrak bir şütü ve sayı ile bitti. İki takım da tekrar müsavi vaziyete giriyorlardı.

Galatasarayın ateşli oyunu devam ediyor ve Fenerbahçe muhacimlerinin ancak zaman zaman malûm şekilde pas yapabildikleri görülüyordu. Bununla beraber iki taraf ta güzel oynuyorlardı. Hafıktan sağ içliğe getirilen Bülent'in atılgan ve muvaffakiyetli hareketleri Galatasaray hücum hattının sağ tarafını işlek bir hale getirmişti. Fakat buna mukabil Rasihin kötü oyunu sol tarafı bozuyor ve Rebi de çalışma imkânını az buluyordu. Bu aralık bir tekme yüzünden Mehmet Salimin yere düşmesi ve topallamağa başlaması bu hattın hemen hemen bütün temposunu kaybetmesine yol açtı.

Bu arada Fenerbahçeliler güzel bir hücumla ve Reşadın ayagile ikinci bir sayı çıkarmak im-

kanını buldular. Bu sayıdan sonra Galatasaraylılarda yolulma alâmetleri belirmeğe başladı. İlk hızın bütün oyunculara nefes kabiliyetlerini iyiden iyiye harcanmış görülüyordu. İşte Fenerbahçe muhacimleri ancak bu aralık meşhur kombinezonlarını bir iki defa tatbika imkân bulabildiler. Fakat Galatasaray tekrar canlandı. Rebi ile Bülent arka arkaya birer sayı fırsatı kaçırdılar. Buna karşı 35 inci dakikada Galatasaray kaleci de bir tehlike atlattı. Bu aralık Suphinin üçüncü defa iska yapması Galatasaraylıların yüreklerini bir kere daha oynattı. Son dakikalarda aynı vaziyetle tevazün... Rebinin bir şütü müdafie çarparak sayı olmaktan kurtuldu.

(Alt tarafta 7 inci sayfamızda)

Binicilik Bahisleri: 8

Sürek avında binicilik ve faydaları

Bir av kafillesi

Sürek avının menşei İngilteredir. Bir kaç düzine Kopya, bir o kadar ata sahip zengin lortlardan; bir at ve bir iki kopoy sahibi köylülere varıncıya kadar bütün İngilizler sürek avını, İngilterenin asil ve milli sporu olarak tanırlar.

Sürek avı, Fransa, Almanya, Avusturya ve Macaristan gibi, İngiltereden sonra az çok taammüm ettiği her memlekette büyük alâka ve rağbetler uyandıran çok güzel, çok eğlenceli; fakat masraflı bir spordur. Bu sporla fevkalâde zengin olanlar meşgul olabiliyorlar. Zira senede bir kaç defa tertip olunan avlarda, misafirlerin bütün ihtiyaçlarını, ekseriyetle davet eden tarafın temin etmesi âdettir. Bazan davetliler masrafa iştirak ederler. Sürek avının belli başlı ihtiyaçları, lüzumu kadar at, köpek, binlerce dönüm av mer'ası ve başta tilki olmak üzere geyik, karaca, gazâl, ceylân ve domuz gibi av hayvanlarıdır. Aynı mer'ada bütün bu hayvanları birden avlamak kabil olmadığından her av sahibinin tesis ettiği avcı teşekkülünün yalnız bir cins hayvan avlaması zarurîdir. Bu meyanda tilki en makbul olanıdır. Sürek avına iştirak eden biniciler üç gruba ayrılırlar. Seyirciler, misafirler ve idareciler. Seyirciler kafilelerini, müptedi biniciler ve yolulmadan sakınan ihtiyar av meraklıları teşkil eder. Bunlar avı uzaktan takip ederler. ve önlerine çıkabilecek mâniyeleri atlarına atlattırmaktan ihtirazen umumiyetle düz ve engelsiz yolları seçerler. Bu gibilerin binicilikleri bittabi hiçtir.

Misafirlerin kısmı azamî avanında cesur olup atına güvenenler av kafillesiyle beraber köpeklerin önünden kaçan şikârın peşinden dere, tepe, yamaç, bayır, tümsek, duvar, parmaklık, tarla, kütük, muhtelif geçitler ve saire gibi yollara tesadüf edecek her türlü mâniyeyi aşarak avı bastırma için atlarını en tehlikeli yerlerden sürüp koşturmağa çekinmezler. Bunların binicilikleri evvelkilerden çok daha farklı ol-

makla beraber, gene birinci derecede sayılamaz. Çünkü misafirler avı hüsnü suretle neticelen-dirmek için görülmesi icap eden işlerle doğrudan doğruya muvazaf olmadıklarından, gözlerine kestiremedikleri bazı pek büyük mâniyalar önünde durmak veya daha müsait fakat uzak yollardan dolaşmak çarelerini ihtiyar etmek te serbesttirler. Bundan dolayı da, zaman, mesafe ve avlartıbahtı kaybetmek tabiidir. Halbuki avı tertip ve idare eden "usta," ile köpeklere kumanda eden "izci" ye gelince iş tamamen değişir. Bu iki idareci, avın muhtelif işlerinden mes'ul oldukları cihetle, izi kaybettirmeye sebep olacak herhangi bir hattı hareketten sakınmak mecburiyetindedirler. Bunun için şikârı, kaçtığı izden takip edip onunla irtibatı kesmemek üzere köpeklerin geçtiği yollarda bulunabilecek, koyun kotrası, telörgü, tarla çiti ve daha bir çok yüksek, geniş mâniyeleri her ne pahasına olursa olsun, aşarak avı bastırıncıya kadar mütemadiyen koşmak lâzımdır. Binnaenaleyh usta ile izcinin çok mahir, bilhassa çok cesur ve tabiri marufile "deli fişek," binici olmaları icap eder.

İşini hakkile benimsiyen bir ustanın, bir izcinin iyi ve cesur bir zabitten farkı yok gibidir. Bunlar âdeta harbeder gibi av yaparlar. Sürek avında binicilik, cesaret, karar ve teşebbüs hassalarının artmasına yardım eden çok faydalı bir spordur.

Galatasaraylı

izmir maçları

İZMİR, 10 (A.A.) — Bugün Alsancak stadyomunda Şild maçlarında berabere kalan Altay — Göztepe takımları karşılaşmışlardır. Altay takımı hâkim bir oyundan sonra 7 — 0 galip gelmiştir.

Darülfünunlular spor klübü

Darülfünun spor klübünden: 16-2-933 tarihinde evvelce tespit edilen fikstür mucibince fakülteler ve âli mektepler futbol ve Voleybol turnuvasına başlanacaktır. Teknik komiteye ayrılan murahhasların 12-2-933 pazar günü 4 te Halkevine teşrifleri rica olunur.

inat bir, murat bir!

Hıdırelles'de Karagözü sevenler mezarı başında dua edecekler

Bursada Karagözün mezarı olarak bilinen mezarın tamiri işinin gecikeceği kanaatle, tamirin bir an evvel yapılmasını isteyenlerin başında belediye avukatlarından Rami B. vardı. Rami Bey, geçenlerde mezarı kendi parasile tamir ettirmek kararını vermiş, hatta İstanbulda taş sipariş etmişti.

Bundan sonra Karagözün hayali bir şahsiyet olduğunu ileri sürenler, bahsi tekrar tazelediler, bu kanaat gene gazetelere aksetti. Aynı zamanda, bu tamir işini, bir zatın benimsiyerek tek başına faaliyete geçmesinin hayali bir şahsiyetin mezarını tamir bahsi kadar garip olduğunu söyleyenler de çıktı.

Dün bir muharririmiz, adliye koridorunda avukat Rami Beye rasgelmış, kendisile konuşmuştu.

Rami Bey, bu bahiste şunları söylemiştir:

— Karagözün hayali şahsiyet olduğu iddiasının bir türlü ardi, arkası kesilmiyor. Bahis o kadar uzadı, ki tabiri marufile, "gık,, dedirdi!

Böylelikle, zavallı Karagözün mezarı ilânihaye harap bir halde kalacağını aklım keserek ve bu vaziyet karşısında içim rahat etmiyerek, kendi paramla tamir

kararını verdim, işe giriştim. Gene Bursaya giderek, işi takip edeceğim.

Şu arada, işin garip tarafı neresi biliyor musunuz? Vaktille Karagözün mezarı başına el açıp ruhuna fatiha okuyanların, şimdi onun hayali şahsiyet olduğu iddiasında bulunmaları!

Meşrutiyetin ilânından sonra, "Karagöz,, gazetesi müessisi Ali Fuat Bey merhum, o zaman da harap bir halde bulunan Karagözün mezarını tamir ettirmek istemiş, bunun için para toplanmış, teşebbüs muvaffakiyetle neticelenmiş, mezar tamir edilmişti. Bu vesile ile, İstanbuldan toplu bir halde oraya gidilmiş, tamir edilen mezar ziyaret edilmiş, Karagözün ruhuna fatihalar okunmuştu. Acaba Karagözün haki katen yaşamış bir şahsiyet olmadığını iddia edenler, o zaman ne diye mezarın başına geldiler, hayali bir şahsiyet için dualar ettiler? Bu sualime ne cevap verilebileceğini pek merak ediyorum doğrusu!

Her ne halse, ben, giriştiğim işi elbette başaracağım. Hidrellesin ilk günü de Karagözü sevenleri, tamir edilmiş olacak mezarı başına toplayarak, merhumun ruhunu şadedeceğim. Ne derlerse desinler, inat bir, murat bir!

Cüce at

6 yaşında olduğu halde bir insanın yarı beline geliyor!

96 santimetrelük hayvanla küçük süvarisi ..

Bu beygircik şimdi Adanadadır ve altı yaşındadır. Yüksekliği 96 santimetre, ağırlığı 46 kiloğramdır.

Bakımsız, çelimsiz, yelesi kuyruğu karma karışık, soyu soppu bellisiz olan bu öksüz ve yetim beygircik bundan bir müddet evel dağda başı boş ve takatsız olarak tutulmuştur, Erkektir. Resimde de görüleceği üzere teşekkülünde bir nisbetsizlik yoktur, ağzının dişi tam tekemmül devresinde ve deve dişi diye anılan sağlam dişlerle doludur.

Zavallımın cinsiyeti inkişaf etmediğinden dolayı mazlum, uysal ve pek merhamet uyandıran bir vaziyeti var.

Tabiati bir kuzu gibi yumuşaktır. Sahibi Şevki ağanın anlattığına göre iki avuç yemle karnı doyan, bir bardak suya kanan bu küheylan azmanının (!) kahrini çekmek çok kolay imiş.

Şevki ağanın altı yaşlarındaki oğlunun bu minimini küheylanla arası pek iyidir. Bazan çıplak olarak ona biner, sokaklarda dolaşmıştır.

Haber aldığımızı göre Şevki ağa, gerek bu alelacayıp begirciği ve gerekse Seyhanın yukarı dağlık taraflarında yakalanıp bir kaç güne kadar Adanaya getirilecek olan su hayvanını ve bir kurdu münasip bir yerde arzu edenlere küçük bir ücretle seyrettirmek için tertibat alacaktır.

Keriman hanım Yunanistandan geçen tezahürat

ATINA, 10 (A.A.) — Dünya güzellik kraliçesi Keriman Halis H. dün sabah buraya müvasalat etmiştir. Pirede istikbale gelen gazeteciler tarafından kendisine çiçek buketleri takdim edilmiştir. Keriman Halis H. vapurdan indiği zaman halk kendisini alkışlamıştır. Keriman H. M. Venizelosu ziyaret etmiş ve öğle yemeğini Türkiye elçiliğinde yemiştir.

Akşam Mısra hareket etmiştir. Tekmil gazeteler Keriman Hanımın fotoğraf ve mülakatlarını neşretmektedir.

İngilterede gripten ölenler

LONDRA, 10 (A.A.) — İngilterede hüküm süren grip salgını yüzünden zuhur eden ölüm vak'aları cüz'i surette azalmaktadır. İngilteredeki ve Galles memleketindeki büyük şehirlerde evelki hafta 1934 kişi ölmüşken çıkan hafta içinde 1911 ölüm vak'ası kaydedilmiştir.

Lig maçlarının birinci devresi bitmiş gibidir

(Baş tarafı 6 inci sayfamızda)

Devre de bu suretle bitti. İlk 45 dakikada Galatasaray kuvvetli rakibine muvaffakiyetle boy ölçüşmüş ve rakibine mutad oyununu çıkarmak fırsatını vermemişti.

* * *

Fakat ikinci devre Galatasaray için çok talisiz açıldı. Birinci devrede çok yorulan müdafaa birden bire bütün hızile ileriye atılan Fener mühacimleri önünde âdeta şaşırmış ve bütün tecrübesini kaybedivermiş bir vaziyete düştü. Meselâ bu arada Burhan kalenin dibinde, sürat ve çeviklik itibarile kendisine faikiyetleri muhakkak olan Fener mühacimleri karşısında topa üst üste kafa ile vurmaya kalkıştı. Ve topu Muzaffere kapırdı: Üçüncü gol!

Üç dört dakika sonra topun gene aynı müdafinin eline deymesi Galatasaray aleyhine bir penaltıya ve Fikretin ayağıle dördüncü bir sayıya mal oldu. Sarı-kırmızılılar lüzumsuz yere ve yedi dakika için de iki sayı kaybetmişler ve bittabi oyunu kazanma ihtimallerini de birdenbire sıfıra indirmişlerdi. Bunun en bariz neticesi yorgunluk ve durgunluk oldu. Bu aralık lüzumsuz yer değiştirmeleri de yapıldı.

Nihat merkez mühacimliğe Kâmiran merkez muavinliğe,, Bülent haf hattına geçtiler. Halbuki sakat lanmasına rağmen Bülend'in sayı çıkarma kabiliyeti herhalde Nihat ten fazla olabilirdi. Bu tertip yüzünden takım üstelik aksamaya başladı. Fenerliler şimdi en çok açıkları vasitasile Galatasaray kalesini iki yandan tazyik ediyorlardı. Bununla beraber mütebariz bir hâkimiyetleri de yoktu. Top daha ziyade ortalarda dolaşıyordu. Bu aralık Galatasaray kalesi bir sayı da ha kaybetti. Bu seferki sayının kahramanı da Asımla Zeki idi. Asım lüzumsuz bir manevra ile topu Zekiye kapırdırmıştı. Bu sayıdan sonra Galatasaray tehlikesiz bir iki hücum yaptı. Rasih güzel bir fırsatı boşa attı. Buna biraz sonra Muzaffer de bir nazire yaptı. Top guursuz bir halde ayakta ayağa düşüp havalanıyordu. Son dakika larda Fener kalesinin üst direği bir firikik atlattı ve maç Fenerli seyircilerin büyük sevinç tezahüreri arasında bitti.

* * *

Galatasaraylıların bu netice üzerinde fazla müteessir olmalarını haklı görmüyoruz. Takımları bugünkü vaziyetle bundan güzel maç yapmaya muktedir değildi. Bizce bu maçın tabii neticesi ancak iki sayılık bir fark işaret etmektedir. Bu itibarla ikinci devrede Tefvikin iltihakile müdafaaalarının daha düzeleceğini düşünerek çalışmalarında devam etmelerini temenni ediyoruz. Bundan maada Bülendi sağ içte Kâmiran da dünkü yerinde çalışmalarını faydalı görüyoruz.

İkinci devre maçlarında takımların muvaffak olmaması için ortada aşılacak duvarlar yoktur. Biraz daha gayret ve istikrar..

Bunu istemekte haklıyız. Çünkü dünkü seyirci adedine ve bu seyircilerin heves ve ateşlerine bakarak Galatasaraylıların Fenerbahçeye tekrar denk bir hale gelmesinin futbolümüzün ilerlemesi için en mühim şartlardan biri olduğuna

tekrar kanaat getirmiş bulunuyoruz.

Fenerbahçelileri samimiyetle tebrik ederiz.

A. Sırır

Diğer maçlar

Galatasaray - Fener B takımları maçı sıfıra karşı 2 sayile Fener lehine, Anadolu — Hilâl maçı da Anadolu lehine neticelenmiştir.

Kadıköy stadında yapılan maçlara gelince Vefa birinci takımı Süleymaniye takımını sıfıra karşı 1 sayı ile yenmiştir. Bu maç derece tayini için çok mühimdi. Bu netice üzerine Süleymaniye'nin puanları da Galatasaray gibi 9 da kalmıştır. Vefa 11 puanla birinci devrenin dördüncülüğünü almıştır. İkinci ve üçüncülük ise gelecek cuma yapılacak olan ve birinci devrenin son maçı bulunan İstanbulspor — Beşiktaş maçında halledilecektir.

Kasımpaşa — İstanbulspor küçüklüğü arasındaki maçta her iki takım aynı derecede canlı ve güzel bir oyundan sonra berabere kaldılar.

Beşiktaş ve Vefa — Kumkapı küçüklüğü arasındaki karşılaşmada Beşiktaşlılar, 2 — 1 galibiyetle bitirdiler.

Vefa — Kumkapı ve Süleymaniye B takımları arasında oynanan üçüncü maçı, Süleymaniye 1 — 0 kazandı.

İkinci kümeden Eyip ve Yerlerbeyi arasında oynanan dördüncü maçı Eyip 6 — 1 kazandı.

Dolandırıcı

Milyonlar ve hükümetler dolandırmış yakayı ele verdi

BRÜKSEL, 10 (A.A.) — Çok büyük dolandırıcılıklar yapmış olan Floren Nandessan, Anverste tevkif edilmiştir. Floren, Felemenkte, Fransada, İngilterede, Almanyada ve Romanyada bir çok kimselerle münasebat tesis etmiştir.

Gerek hükümetlerle, gerek hususî efratla muameleler yapardı. Romanyada yüksek mevki sahibi kimselerle münasebetleri sayesinde ve milletler cemiyetine intisabı olduğunu iddia ederek Bukreşte su servisi tesisatı yapmak üzere Romanya hükümetile 30 milyonluk bir muameleye girişmişti.

Florenin cürüm ortakları, sahte şirketler teşkili hususunda ihtisas peyda etmiş kimselerdir. Bu şirketlerin idare meclisleri mali işler ve siyaset alemlerinde ileri gelen adamlardan mürekkepti. Bulgaristandaki buz ve maden şirketi bu kabil müesseseler arasında bulunmaktadır.

Floren, büyük harpte düşmanlarla ticaret muamelesinde bulunmuş olmasından dolayı yüz bin franklık malî kefalet mukabilinde serbest bırakılması hakkındaki talebi reddedilmiştir.

Gazeteler, Florenin dolandırıcı paraları bir kaç milyon tahmin etmektedirler.

Fransa, İtalyaya karşı Korsikayı tahkim ediyor!

Ötedenberi çeteler adası diye göhret bulmuş olan Korsika adası Fransa tarafından tahkim olunmaktadır. Bu ada baştan başa çelikten bir istihkâm haline getirilecektir.

Fransanın buna karar vermesi bir hayli dedikodular, endişeler uyandırmıştır.

Fakat bu kararın sebeplerini anlamak müşkül değildir. Faşist İtalyanın Akdenizde aldığı vaziyet bilhassa Fransa ile İtalya arasında ki bahri müsavat üzerinde ısrarı Fransanın Kara ve deniz erkânı harbiyesini yeni bir hattı hareket takibine sevk etmiştir.

Fransa erkânı harbiyesi kara ve deniz kuvvetlerini temsil eden bir heyeti Korsikaya göndererek tetkikat yaptırmış, heyet Korsikayı tahkim etmek işini uzun uzadıya tetkik etmiştir.

Fransanın umumî harpten sonra takip ettiği hattı hareket, Korsikayı olduğu gibi bırakmaktır. Fakat Fransa faşizmin militarist bir mahiyet aldığına kani olarak buna mukabil bir hattı hareket takibine karar vermiş ve bunu Fransa menfaatleri nâmına zarurî görmüştür.

Bir taraftan Fransanın en ileri gelmiş diplomatlarından M. Jouve nel iki taraf arasındaki meseleleri ve ihtilâfları halle çalışırken diğer taraftan Korsikanın tahkimi meselesi ortaya çıkmıştır.

Evvelde de yazıldığı gibi Fransanın Manş denizi üzerindeki hudud

lundan başlayarak Nise kadar devam eden ve yer altından uzanan yeni Çin seddi yapmış, bununla hariçten vuku bulacak her hangi taarruza karşı gelmek istemiştir.

Korsikanın tahkimi meselesi, Fransanın bu yeni Çin seddini denize de uzatmayı istihdaf ettiğini gösteriyor.

Yeniden verilen karara göre Korsikanın hali hazırda mevcut kalesi ve istihkâmları, kâmilan yıkılacak yeni tahkimat yer altında yapılacak, tayyare hücumlarına karşı en son tedbirler alınacak ve Roma, Cenova ve Napoli tarafından vuku bulabilecek her hangi hücum hesap edilerek ona göre harizlik yapılacaktır.

Bu işi başarmak için Korsikaya kâfi miktarda askerler sevk olunmuştur. Pek yakında Akdenizin bu güzel adası askeri bir karar gâh olacaktır.

İrmağa yuvarlanan otomobil ve boğulanlar

CHATEAUROUX, 10 (A.A.) — Kontes de Rochet Hulon, Madam de Nillarmis ile iki çocukları nın binmiş oldukları bir otomobil yolda yan tarafa doğru kayarak sonne irmağının altı metre derinlikte olan kısmına yuvarlanmıştır.

Otomobilin içindeki bu iki kadımla iki çocuk boğulmuşlardır. Şoför ırmağın çıkıp kurtulmağa muvaffak olmuştur.

Hava Muharebeleri

Verdun Müdafii Navar

Yazan :

Jacques Mortane

- 11 -

Nakleden :

fa.

Navar piyade olmak istiyor

Navar bu üçüncü vazifeden döndükten sonra, kendini artık tamamen avcı tayyareciliğine vermişti.

O zamanlarda on tane Mono-coque Morane - Saulnier tayyaresi yapılmıştı. Bunlardan birer tane Navarla Pelletier Doisy'ye verileceği de vadedilmişti. Fakat bu on yeni tayyare, başta bulunanlar, tanıdıklarına dağıtıldı. Bu tayyarelerin verildiği tayyareciler, üçüncü beşinci derecede kimselerdi. Yegâne kıymetleri tanıdıklarının çok olmalarıydı. Hatta içlerinden bazıları harp avcı tayyaresi olarak yapılmış bu tayyarelerle cephe gerisinde lüzumsuz bazı rekorlar yapmaya teşebbüs etmişlerdi. Bu vaziyet karşısında, Navarla Pelletier Doisy fena halde kızdı ve ikisi birden, piyadeye nakilleri ve ilk hatta düşüşmeleri için birer istidat verdiler, paketlerini yaparak neticeyi beklediler.

İki cesur tayyarecinin amirleri bu hareketi şakadan yapıyorlar zannetmişlerdi. Fakat işin böyle ciddi bir şekil aldığı görünce endişe ettiler. Bir müddet sonra da hava kumandanlığı, istidatlarına şu derkenarı yaparak göndermişti:

"Gayri mantıklı bir talep. Stizin gibi amirleri tarafından takdir edilen tayyareciler, silâhlarını bırakmazlar. Bu kadar laymelli pilotları kaybetmek istemeyiz.."

Fakat iki tayyareci buna şu tarzda cevap verdiler:

— Biz bu "Monocoque", leri dövmek için istiyoruz.. Elimizde mevcut bugünkü vasıtalarla avcı tayyareciliği yapmak pek güç. Sulh şampiyonlarına bu güzel tayyareleri verip rekor kırdıracağız. rına, bize versinler, dövüşelim.. Hem madem ki bizim, ordu için kıymetli tayyareciler olduğumuzu da söylüyorsunuz, o halde elimize vasıtalar veriniz de bunu ispat edelim..

Bu kadar mantık ve cesaret karşısında, nihayet iki tayyareciye hak verdiler, kendilerini mono-coque tayyarelerden birer tane verdiler.

* * *

Navar, tayyaresini gidip Paris'ten almış, karargâha dönmüştü. O akşam, Navar, makinisti ile beraber gidip eğlenmeğe karar verdi. Bir tarafta gördükleri bir traktöre binerek Epernay'ye gitmeğe karar verdiler. Akşam hareket edecokler, sabahleyin, kumandanlar farkına varmadan döneceklerdi.

Navar ile makinisti traktöre bindiler ve hareket ettiler. Yarı yola gelince bir zincir koptu, durdular. Giderken yanlarına tamir için lüzum gelen kutuyu almamışlardı. Gece yarısı, kır ortasında ne yapacaklardı? Bu kaçamakları meydana çıkarsa muhakkak divanı harbe verileceklerdi. Bereket versin, bir kamyon imdatlarına yetişti, içinden, tanıdık bir istihkâm zabiti idi, onlara yardım ederek traktörün kırılan zincirini tamir ettiler.

Şimdi, artık geri döndüler zannedersiniz değil mi?

Hayır! Tekrar yollarına devam ettiler ve Eperuaye doğru ilerlediler. Bu sefer de karşılama, bir köprü üzerindeki nöbetçi çıkmış, kendilerinden vesika istemişti. Navar derhal:

— Onbaşı, dedi, mühim bir vazifem var, beni kumandanına kadar götür..

— Nöbeti bırakamam, dedi, maamafih sizi köprü'nün öte başına kadar götürüyem, oradan yolu taraf ederim..

Navarın istediği olmuştu.. Epernaya gittiler, traktörü görünmesin diye yan sokaklardan birisine bırakıp eğlenmeğe başladılar.

Sabaha doğru traktörün yanına döndüler, bindiler.. Fakat gece yağmurdan traktör çamura batmıştı.. Çıkarmak kabil değildi. Köylerden at falan tedarik ederek bin müşkülâtle çıktirdiler. Soğuktan makine de donmuştu. Bir türlü isimiyordu.

Velhasıl, bin müşkülât içinde, çamura bata kalka, karargâha dönebeldiler.

Saat 6 olmuştu. Krargâhta tayyareler hangardan çıkarılıyor.. Sabah faaliyeti ve nöbeti başlıyordu.

Navar gecesinden pek ziyade sıkılmıştı. Fakat bütün arkadaşlarına:

— Dehşetli eğlendik!..

Diye palavra atıyordu. İçinden ise, bu yalanına kendisi de kızıyor, muhakkak bir şey yaparak oyalanmak istiyordu. Müthiş yorgun olmasına rağmen makinistisine, tayyaresini çıkarmasını söyledi ve içine girerek, havalardan bir düşmanın geçmesini bekledi.

Navar

O gün 1915 senesinin Teşrinisanisinin on beşi idi. Navar, tayyaresinin içinde bir düşman beklerken, düşmanın geldiği haber verildi. Navar sevincinden deli olacaktı.. Fakat hemen iki dakika sonra bunun bir Fransız tayyaresi olduğu anlaşıldı..

Navar, tekrar beklemeye başladı. Onun bu halini gören yüzbaşı de Bernis kendisini ögle yemeğine davet etti. Fakat Navar, midesi bozuk olduğundan teşekkür ederek reddetti. İsrar üzerine kabul etti.

Yemek ortasında, bu sefer hakikaten bir düşman tayyaresinin görüldüğü bildirilmişti.

Navar derhal hareket etti. Hem yeni makinesi ile bir zafer kazanmak, hem de bir gece evvelki çektiklerini unutmak istiyordu.

Bu, Chatesu Thierryye doğru uçan bir düşman tayyaresi idi. İstikametini Paris olduğunu görerek, ümide düştü.. Belki Alman tayyaresi oraya gidiyordu.

Bu takdirde kendisi de, onu düşürdükten sonra, Paris'e inebilirdi. Bunun için onu sadece takiple iktifa etti.

Fakat Alman tayyaresi biraz uçuktan sonra döndü, Fransız hatlarına doğru yürüyünce Navar ile karşılaştı.

Alman tayyaresi derhal ateşe

Almanyada

Yüksek tahsil ve işler

1931 senesinde Almanyanın yüksek tahsil müesseselerinde 140,000 talebe vardı. Yalnız bu adedin ancak 50,000 i bir iş bulabilecekti. Zira, Almanyada, yüksek tahsil şartnamesi ile kabul edilebilecek makamların adedi 330,000'dir. Eğer, bu makamların her birinin vasatı olan 33 sene işgal edildiğini hesap edersek senede ancak 10,000 yeni yer boşalmaktadır.

Yüksek tahsil müddetini de beş sene hesap etmek şartıyla, 50,000 mezunun beş sene bu boş yerleri dolduracakları anlaşılır.

Bugün, Almanyada işsiz kalmıya mahkûm 90,000 mezun talebe vardır.

Bu 140,000 talebeden her biri, lüzum olan 5000 talebeden birisi, olacağını ümit etmektedir.

1932 paskalye zamanında, bu talebelerden bir çoğunun serbest mesleklere girmeleri için teşebbüsatta bulunulmuştu. Fakat işsiz kalacak talebelerin sayıları gittikçe artmaktadır. Bu sene sonunda bu vaziyette kalacak talebelerin sayılarının 100,000 i bulması muhakkak gibidir. Buna diplomalarını almış, yer bulamamış, bulanları da kaybetmiş 40,000 i daha ilâve edin ve 140,000 rakamını doldurmuş oluruz.

Bu münevver gençlerin haleti ruhiyeleri düşünülecek olursa vaziyetin fenalığı anlaşılır. Bu gençlerin hepsi çalışmıştır. İçlerinden birçoğu açlıkla çarpışmıştır. Bir sürü yerlere baş vurduktan sonra bu gençler artık ümitsizliğe düşüyorlar.

İşte Almanya darülfünununun bugünkü hali.

başlamıştı. Navar hemen yükselerek üstüne çıktı. ve oda ateşe başladı. Alman tayyaresi de havalanmış, bulutların arasına girmek istemişti. Lâkin Navar tekrar nişan aldı, ateş etti, Almanın pervanesini parçaladı, düşürmeğe başladı.. Alman indikçe Navar onu takip ediyordu. Nihayet Alman tayyaresi Marne nehri kenarında yere kondu.. Navar'ın monocoque tayyaresi pek nazik, ve düşmanın indirdiği yer pek biçimsiz olduğundan Navar, tayyarenin etrafında daireler çizerek gelip onları esir almalarını bekliyordu.

Fakat, bir pilot ve bir de rasıtan ibaret olan Alman tayyaresinde bulunanlar, bir fişek yakarak tayyarelerini yakmağa hazırlanıyorlardı. Navar alçalarak onlara ateş etti.. Almanlar anladılar ve ellerini kaldırarak teslim oldular.. Artık Navar da, ne olur ne olmaz diyerek yere inmeğe karar vermişti. Bin bir ihtimamla ve bir kazaya uğramadan yere kondu. Birisi çavuş, birisi yüzbaşı olan Almanlara sordu:

— Yaralı mısınız?

— Hayır!..

— Buraya ne diye geldiniz?

— Keşif yapmağa..

Filhakika tayyarede bomba yoktu. Sadece bir mitralyöz ve fişekler vardı..

(Devamu var)

Büyük harp neden beş sene sürdü ?

Fransız meclisinde meb'usların mühim ifşaatı

- 9 -

Komite stoklar teşekkülüne yani harp malzemesinin inkişafına nasıl mani oldu

Mösyö Barthe — Demirhaneler komitesinin harpten evvel iktisadi bir malthusianisme siyaseti takip ettiğini izah ettim. Harp zühür etti, düşman şimal ve şark vilâyetlerimizi istilâ etti. Buralar madenciliknoktaî nazarından en feyyaz mmtakalardı. Denilebilir ki harbin ilk ayından sonra maden istihsalâtımızın yüzde sekseni düşman eline geçmişti. Yalnız yüzde yirmisi Fransa'da kalmıştı. Bundan başka seferberliğin iptidasında mütehassıslar iş başında bırakılmadıkları için kalan fabrikalar tamamen tefessüh etmiş bir halde idi. Fransa demir, dökme ve çelik istihsalından tamamen mahrum bulunuyordu. Bu sırada her taraftan hükümetin sanayie iptidat maddeler yetiştirmesi ve stokları tekrar tanzim etmesi isteniyordu. Bütün sendikalar, bütün inşaatçılar harp esnalarında gümrük rejisinin muvakkaten ilgasını istiyorlardı. Harbin ilk zamanından beri vaziyeti iyi ihata etmiş olan mösyö Euguerand (pek doğru! çok güzel sesleri) bu bapta meclise bir kanun lâyihası tevdi etti. Bu sırada demirhaneler komitesinin siyaseti nedir? Mahrem bir sirküler sevk ediyor. Bu sirkülerin neği gayet faydalı olur. 611 numaralı olan bu sirkülerde hükümetle demirhaneler komitesi arasındaki muhaberatin esasları olarak demirhaneler komitesinin ileri sürdüğü nazariye tezahür ediyor. Bu nazariye halâsa itibarile "stok yapılıymıyacaktır", suretinde ifade olunabilir.

Mösyö Jean Bon — Hükümetle demirhaneler komitesi arasında muhaberât teatisi. Öyle mi desenize, adeta hükümetten hükümete muamele..

Mösyö Barthe — Evet. Demirhaneler komitesinin nazariyesi şudur: Stok olmamalı, çünkü eğer stok vücuda getirecek olursak işlerin tekrar başlamasına mani oluruz. Bunun manası şudur ki stok vücuda getirilmesi demirhaneler komitesince harpten evvelki yüksek fiatları muhafaza etmesine adeta bir mania teşkil ediyordu. Hakikaten inatılmaz ve tasavvur edilmez bir şeydir ki tam büyük harbin bir topçu harbi, bir sanayi harbi bir mühimmat harbi olduğu anlaşılacağı bir sırada Fransız sanayiini idare eden kimseler stok vücuda getirilmesine mümanaat etsinler yani harp malzemesinin teşkil ve inkişafına mâni olsunlar. Bu siyaset bildiğiniz neticeleri verdi. Bir sıra geldi ki ne küçük, ne vasat, ne büyük sanayi için elimizde en cüz'î iptidatî madde kalmamıştı. Küçük ve vasat sanayi piyasada bir şey bulamıyordu. Çünkü maden fabrikalarını zın kısmı azamî düşman elinde idi. O vakit hükümete müracaat ediyor ve harp mühimmatı ihzarile meşgul olan hükümetten iptidatî maddeler istiyordu. O vakit mösyö Clementel prensip itibarile şayanı kabul olan bir karar ittihaz etti. Müşkülât içinde kıvrılan bu sanayie lüzum gördüğü vasıtayı tedarik için müracaatlarını grup halinde toplanmasını ve bu temerküz usulü sayesinde bizde noksan olan madenlerin İngiltereden kolayca celbini düşündü. Bu sırada demirhaneler komitesi nezaretlerde bulunduruğu adamları sayesinde yeni teşkilâtın tanzim ve idaresini eline almıya muvaffak oldu. Mösyö Clementel bu kararname ile "Pillevil", sokağındaki Comptoir d'exportation'a iptidatî maddelerin tanzim ve ithali vazifesini tevdi etmişti. Şüphesiz demirhaneler komitesinin ne olduğunu bilmiyordu. Böylece hükümete haripten iptidatî maddeler tedarik etmek vazifesi gene demirhaneler komitesine terettüp ediyordu. Demirhaneler komitesi ne ithal edecekti? Ayda İngiltereden on dokuz bin ton maden ithali ile mükellefti. Küçük ve orta sanayi vatani faaliyetlerinin bu gradasını sakırsızlıkla bekliyorlardı. Fakat yedi ay geçtiği halde demirhaneler komitesinin bir ton bile maden ithal etmemiş olduğu görüldü.

Mösyö Ernest Outrey — Halbuki para evvelden tevdi olunmuştu.

Mösyö Barthe — Piyasa tamamile durmuş demekti. Demirhaneler komitesi bir vakitler iddia etmek istediği gibi İngilterenin hatası neticesi olarak bu iptidatî maddeyi ithal etmediğini ileri süremez. Çünkü 16 temmuz 1916 kararnamesine rağmen ve hükümetten hiçbir müsaade istihsalı, nakliyatın güç temin edilmesi gibimüşkülleri de iktiham ederek iptidatî madde ithal ediyordu. (Çok güzel! çok güzel sesleri) Yalnız hiçbir şey ithal edemiyen bir müessese vardı o da, sanayie mevaddı iptidatîye tedarik etmek taahhüdüne girişmiş olan demirhaneler komitesi idi.

31 kanunusani 1919 celsesi ruznamesi

M. Paul Constans — Az evvel bazı çeliklerin fiatlarının çok yüksek olduğunu söylerken böylece harp imalâtının yüksek imaline müsait olduğunu ve bin naenaleyh hükümetin imalâtı atını mürakabe edemeyeceğini söylemiştiniz. Bu vaziyet meclisin piyasalar komisiyonu tarafından muayene edilmedi mi? Bu karar ne oldu? Mazbata muhariri kimdi?

Mösyö Simyan (Piyasalar komisiyonu reisi) — Mazbata muhariri mösyö dö Vendeldi.

Mösyö Pierre Renandel — Mösyö dö Vendel mi inanılmaz şey!

— Mösyö Simyan — Mösyö dö Vendel bu bapta lüzumgelen malûmatı verebilir.

Mösyö dö Vendel — Ben çelikler için mazbata muhariri idim. Demirhaneler komitesi siyasetine tayin edilir edilmez komisiyona ait dosyayı hemen M. Brunet'e devrettim.

(Devamu var)

Askerî Bahisler

Büyük devletlerin son manevrelerinden alınan dersler

Evvelce Avusturya Macaristan erkânı harbiyesi erkânından olan miralay François Julier, Pestede çıkan (Magyarsag) gazetesinde şu satırları yazıyor:

1914 senesine kadar muhtelif erkânharbiyelerin askerî ilimleri hemen hemen aynı telâkkiye maruzdu. Harp ve seferberlik projelerinin birbirlerine çok benzer noktaları vardı. Hepsini baş rolü süngülü ve tüfekli piyadelere verirdiler. Zengin devletler topçuluğa da ehemmiyet verirdi. Kendilerinden daha fakir devletlerden fazla topa malik olanlar, nispeten kendilerini daha kuvvetli sayarlardı. Bu suretle top nispeti, bin askere üç toptan yedi topa kadar çıkardı. Bu ciheti bir tarafa koyarsak, orduların yıldızı olarak piyade ileri sürüldü.

UMUMİ HARP TECRÜBELERİ

1914 senesinde, bir Fransız piyade alayında 9600 nefer, 24 mitralyöz, 36 top vardı. 1918 senesinde silâhlı nefer miktarı 2300 olmuştu. Buna mukabil mitralyöz, toplu ve torpil atan makineler 420, top adedi 412 olmuştu. Pek tabii bu silâhları kullanacak nefer miktarı da artmıştı.

1914 te bir top başına 32 nefer, bir mitralyöze 14 nefer kullanırken, harp sonunda bir top ve tanklı bir mitralyözü üç nefer kullanıyordu. Bu suretle makine, insanın yerini geçmiş bulunuyor.

1917 de Flandres harbine başlamak üzere Alman siperlerini mahvetmek için İngilizler 4 milyon güllü kullanmışlar ve kat'i bir netice alamamışlardı. Bu topçu ateşi iki buçuk milyar franga mal olmuştu. Halbuki bu para ile 17000 tank yapılabilirdi ki, bu tanklar alman hatlarını mahvederlerdi.

Harp tayyareleriyle de aynı tecrübe yapıldı. 1914 te 5000 askere bir tayyare düşüyordu. 1918 de ise 5000 askere elli beş tayyare isabet ediyordu. Hem harp başlangıcında yalnız istihbarata kullanılan tayyareler, sonlara doğru mühim bir silâh olmuştu.

ORDULARIN MOTÖRLEŞTİRİLMESİ ALEYHİNDE VE LEHİNDE

Teknik terakkî ile yerleştirilmesi kâzıngelen umumî harp tecrübeleri, erkânharbiyeleri, piyade ve beygirli topçuluk üzerine istinat eden metotlardan vazgeçtirip onları tank ve tayyarecilik üzerine çevirmeleri lâzımdır. Piyadenin vazifesi, tanklar tarafından temizlenen araziye işgale inhisar etmelidir. Süvarilerin hiç olmazsa cepheye artık yeri olmamalıdır. Topçuluksa tamamen motörleştirilmiştir.

Fakat bu tarzda bir teşkilât birçok sebeplerden yapılamamıştır. Bu sebeplerden başlıca ikisi şudur. Evvelâ, teknik faaliyetin çok süratle ilerlemesi, sulh zamanında, her gün gittikçe değişen keşfiyat ordunun motörleştirilmesi hususunda bir tatbikat sahası bulamıyor. Bundan üç se-

ne evvel yeni olan bir silâh, şimdiki değildir. Ve bunun için, istikbalde çıkacak bir harpte harp makinelerinin birçoğu cepheye bulundurulamayacaktır. İkinci bir sebepse, erkânharbiyelere mahsus muhafazakârlıktır.

SON MANEVRERDEN ÖĞRENİLENLER

Son manevrelerin ehemmiyeti şu noktadadır. Kat'i rol eskiden olduğu gibi piyadeye mi, yoksa motörleştirilmiş hava ve kara ordularına mı verilecek? İngilizler hava filolarını arttırmakla beraber, kara ordularını da motörleştiriyorlar. Fakat bunu İngilizler kolayca yapabilirler, zira kara orduları azdır, az masrafla bu işi becerebilirler. İtalyanlar, ordularının merkezi sıkletini havaya veriyorlar. Fransızlar, daha muhafazakâr oldukları için, istikbal harplerinin başlıca silâhı olan tayyare ve tanklarla kuvvetlendirdikleri piyadelerine dayanıyorlar.

1913 teki İtalyan manevreleri sayıları dikkattir. Bu manevrelere 1000 askerî tayyare iştirak etmişti, 400 tayyareden mürekkep olan bir cihet, Milân şehri düşman farzederek gazlı bombalarla hücum etmiş, bu şehri teslim olma mecbur etmişti. Bu da gösterir ki, müstakbel harplerde, yalnız tayyare hakimiyetile havadan bir taarruzla netice alınabilir. on İtalyan manevrelerinin esas şuydu. Bu manevrelere 100 harp gemisi 200 tayyare iştirak etmişti. Mesele 16 gemiye yükletilmiş bir askerî sevkiyatın müdafaası ve hücumu idi. Sevkiyat Trablustan Tarentoya yapıyor, yolda da muhayyel bir adaya uğranıyordu. Fransızlar bu işten şüphelendiler. Bu manevreyi İtalyanların Cezayir ve Tunusa karşı yaptıklarını ileri sürdüler. Muhayyel adada, Korsika, Tarento şehri ise Marsilya imiş.

Son İtalyan ordusunun manevrelerine 50000 asker iştirak etti ve dağlık arazide yapıldı. Zira İtalya ile Fransa arasında bir harp olduğu takdirde, harp, dağlık araziden başlayacaktır.

Mevzuu, muhayyel bir alman hücumuna mukavemet olan Fransız manevreleri ise, Metz, Verdun, Reims ve Chalons arasında oldu, ve şiddetli bir mukavemete rağmen Reims'in mahvı ile neticelendi.

Fransızlar, Manş civarında, cenup havalisinde de bir manevre yaptılar. Bunlar, İngiltere cihetinden muhtemel bir taarruza karşıydı.

Kızıl ordunun da motörleştirilmiş ordularla manevreler yaptığını geçerken kaydedelim.

Bu manevreleri gözden geçirdikten sonra bir netice çıkarmak lâzımdır. Müstakbel harplerin, her iki taraftan birer hücumla, hazırlanmış birer hücumla bağlanması muhtemeldir. Hatta, ilâni harp bile etmeden yapılacak hücumlarla... Bu hücumlar da mo-

Vatanperverlik manîki!

Kendi kendini yaralıyan bir adamın isteği

Geçenlerde Fransanın Meç şehrinde çok garip bir hâdise vuku bulmuştur. Meç halkından biri mahalli tekaüt heyetine müracaat ederek kendisine maaş bağlanmasını ister ve bu talebini haklı göstermek için şu mantıklı yürütür:

1919 senesinin 14 Temmuz yani milli bayram günü vatanperverane bir ateş duyan bu zat Alsas Lorenin istirdadını tes'it için bir gü-rültü yapmak istiyakını duymuş. rövelverini almış, ve havaya ateş etmiş. Fakat rovelver kendisini yaralamış. Onun için istidatında diyor ki:

(1) — Muharebe olmasaydı Alsas, Loren istirdat edilmeyecekti. (2) bu vilâyetler istirdat edilmeseydi tes'adat yapılmıyacaktı. (3) tes'adat yapılmıyacaktı, kendisi de rovelver atarak sevincini izhara lüzum görmeyecekti ve yaralanmıyacaktı.

Tekaüt heyeti bu mantıklı beyanatı tetkik ederek istidatı reddetmiş ve şu cevabı vermiştir:

(1) Harp olmuştur. (2) Alsas Loren vilâyetleri istirdat edilmiştir. (3) bu münasebetle tes'adat yapılmıştır. Fakat hiç bir kimse müstediye silâh atmak için tazyik etmemiştir. Binaenaleyh müstediye maaş bağlamağa lüzum yoktur.

törleştirilmiş kara ve hava ordularile yapılacaktır.

HÜCUM VE MÜDAFAA İÇİN GAZ

Manevrelerde tatbiki kabil olmıyan bir harp silâhı da vardır ki hücum ve müdafaada kullanılabilir. Bu da gazdır. Biz, şüphesiz tayyarelerle yukardan atılacak gazlardan bahsetmek istiyoruz. Bu hususta kimsenin bir şey bildiği yok. Zira, devletler, muhtelif düşmanların hangi gazı kullanacaklarını bilmiyorlar. Malûm olan ağlatan gazlar, boğucu gazlar var. Umumî harpte, gazlar hususî bir silâh olarak kullanılmadı, ve maskelerle bunların zararları tahdit edilebildi. Gazle yapılan telefât da yüzde iki nispetine indi. Burası muhakkaktır ki, bundan sonra kullanılacak olan gazlar harp sahalarında hayati eseri bile bırakmadan silip süpürecekler. Hem nihayet gaz maskeleri mütemadiyen kullanılamaz. Bir zaman gelecektir ki, bunu çıkarıp nefes almak icap edecektir. Bunun için, yeni yapılacak olan tankların gazlardan muhafaza edilebilecek şekilde olması lâzımdır. Tayyareler gazden kolayca kurtulabilirler. Gaz tehlikesi, orduların motörleştirilmesi lehinde bir sebeptir.

Hulâsa! harp tekniğinin ilerlemesi, sınıf memleketleri, son harpte olduklarından daha pek korkunç birer düşman haline getirmiştir. Buna mukabil, sınıf memleketler, hava hücumlarına karşı, ziraî memleketlerden daha ziyade tehlikeye maruzdur.

Miralay François Julier

Doktorlar

Doktor — Opera ör
Ahmet Asım

Doğum ve kadın hastalıkları birinci sınıf mütehasısı Muayene: 10 — 12 Ortaköy. Şifa yurdu, 15 — 18 Beyoğlu. İstiklal caddesi No. 193 (Opera sineması karşısı) Telefon: 41060 — 4.2221

Doktor
Fahriye

Muayenehanesi: Beyoğlu Meltepe Sokak No. 17 Telefon: 3626 Beyoğlu

Doktor
Cevat N. Zekâi

Sinir mütehasısı Cuma ve pazardan maada günlerde saat 3 ten 6 ya kadar hasta kabul olunur Muayenehanesini Babıâli karşısında Ankara caddesi No. 47. ye tevsihan nakletmiştir. Telefon muayene: 23469 İkametgâh: 60740

Operatör — Üçüncü doktor
Mehmet Ali

İdrar yolları hastalıkları mütehasısı Eminönü (Sabit Karakaş) hanım nakletmiştir. Cumadan maada her gün hastalarını kabul ve tedavi eder

Doktor
Hafız Cemal

Dahilî hastalıklar mütehasısı Divanyolu No. 118 Telefon: 222308

Göz hekimi doktor
Süleyman Şükrü

Birinci sınıf mütehasısı Babıâli (Ankara Caddesi Numara 80)

Diş doktoru
Mustafa Zeki

Muayenehanesi: Uskûdar Atlatması No. 53

Diş tabibi
Zeki Nuri

Her gün hasta kabul edilir Her nevi diş rahatsızlığı tedavi olunur. Muayenehanesi: Uskûdar Ahırbaşı Mektep sokak No. 50

Fatih Malmüdürlüğünden:

Edirnekapıda Atikali paşa mahallesinin L6'üncü'ler caddesinde 18 21 No. lu emvali metrukeye ait dükkân kiraya verilecektir. Müzayedede müddeti 4-Şubat-933 tarihinden 23-Şubat-933 tarihine kadar 20 gündür. Taliplerin 23 Şubat-933 tarihine müsadif perşembe günü saat 10 da Fatih Malmüdürlüğünde müteşekkil müzayedat ve ihalât komisyonuna müracaatları. (440)

İstanbul Gümrükleri Muhafaza Başmüdürlüğünden:

100 Metre yerli astarlık bez.
118 " " küçük elbiselik kumaş.
850 " " yazlık elbiselik "

10 Adet Ticar eşyasını örtmeğe mahsus muşamba.

1 — Yukarıda yazılı dört kaleme eşya pazarlıkla (Muşamba takasla) satın alınacaktır.

2 — Şartları öğrenmek ve evsaf ve nümuneleri görmek isteyenler Muhafaza Başmüdüriyeti Satınalma Komisyonuna gelmeleri.

3 — Kırdırmagünü 18-2-933 tarihine rastlayan Cumartesi günü saat 14 tr.

4 — İstekliler % 7,5 teminatlarla beraber muayyen saatte komisyonuna gelmeleri ilân olunur. (459)

Selânik Bankası

Tesis tarihi: 1888

Sermayesi: 30.000.000 Frank

İdare merkezi: İSTANBUL

Türkiyedeki Şubeleri:

İstanbul (Galata ve İstanbul) İzmir Samsun . Mersin . Adana

Yunanistandaki Şubeleri:

Selânik . Kavala . Atina . Pire

Bilûmum İanka muamelesi. Kredi mektupları. Cari hesapları kûşad. Esham ve Tahvîlât Kasalar icarı.

SEYRISEFAİN

Merkezi idaresi Galata köprü aşısı B2623
E. A. Sirketi Mühürdarı zâde Han 22640

idare Muhasebesine müsabaka ile iki memur alınacaktır. Müsabaka 12-2-933 tarihinde yapılacaktır. Arzu edenler şerati öğrenmek üzere Muhasebe Müdür Muavinliğine müracaatları. (551)

İzmir Limanına uğrıyacak idare vapurlarının yüklemeye ve boşaltma müteahhidiği Mavis-933 nihayetine kadar verilecektir. İsteklilerin 14 Şubat 933 saat 15 te idare mübayaat komisyonuna veya mahalli acenteliğine müracaatları. (590)

3üncü Kolordu Satınalma Komisyonu İlanları

Ankara: Hava Sa. Al. Kom. dan.

Hava kuvvetleri ihtiyacı için 500 ton hafif ve 100 ton ağır benzin kapalı zarfıa münakasaya konmuştur. Ağır benzinin ihalesi 18-2-933 Cumartesi günü saat 11 de hafif benzinin aynı günde saat 14 tedir. Taliplerin şartnamesini görmek üzere her gün ve münasaya iştirak için o gün ve vaktinden evvel Ankara'daki Hava Satınalma Komisyonuna müracaatları. (3010) (337)

İstanbul 6 nci icra memurluğundan: Bir borçtan dolayı taht hacze alınan ve paraya çevilmesi takarrur eden Samatyada karanlık sokak 57 numaralı hanedeki mevcut ev eşyaları 15-2-933 tarihinde saat 12 den 13 e kadar Samatya çarşısında paraya çevrileceğinden taliplerin tarihi mezkûrda mahallinde hazır bulunmaları ilân olunur.

GRİPE karşı ASPİRİN

Taklitlerden sakınınız

komprimeleri kullanınız

İpekiş fabrikasının yeni mamulâtı

Hatıkuâde nefis Maroken'ler geldi

Şimdiye kadar bu derece nefaseti olmıyan, aynı ayara yakın ecnebi MAROKEN leri 10 - 12 liraya satılıyordu. İpekiş bunu:

450 kuruşa

satmaya başladı.

Krep Döşin 95 kr. - Krep Birman 195 kr. - Krep Saten 325 kr.

Keçi Derisi ilânı

Karaağaç Müessesesi Müdürlüğünden:

Zabihlere yaptırılacak önlükler için mevcut nümunesi veçhile 200 adet yağlı siyah boyalı keçi derisinin pazarlıkla mübayaası mukarrer olduğundan bunları vermek isteyenlerin 13-2-933 pazar günü saat on beşte teminat makbuz veya mektubile müesseseye müracaat ve fiyatlarını bildirmeleri lüzumu ilân olunur. (514)

Dr. İhsan Sami

öksürük şurubu

Oksürük ve nefes darlığı boğmaca ve kızamık öksürükleri için pek tesirli ilaçtır. Her eczanede ve ecza depolarında bulunur.

SAHİBİ: MEHMET ASİM
Umumi Neşriyat Müdürü: FIKRET ADIL
VAKIT MATBAASI - İSTANBUL

Buhranı kaldırmıya yardım etmek maksadile

SATİE

Ayda 40 ilâ 80 kuruş vererek
36 ay vade ile

2 den 5 sortiyeye kadar küçük tenvirat tesisatı icrasına karar vermiştir.

Devlet Demiryolları ilânları

1 — Eskişehir - Konya hattı üzerinde Sabuncupınar istasyonu civarında Km 39 700 de vaki taş ocağından 15.000 M³.

2 — Konya - Yenice hattı üzerinde Hacıkırı istasyonu civarında Km. 311 ve 305 - 900 de vaki taş ocağından 10.000 M³.

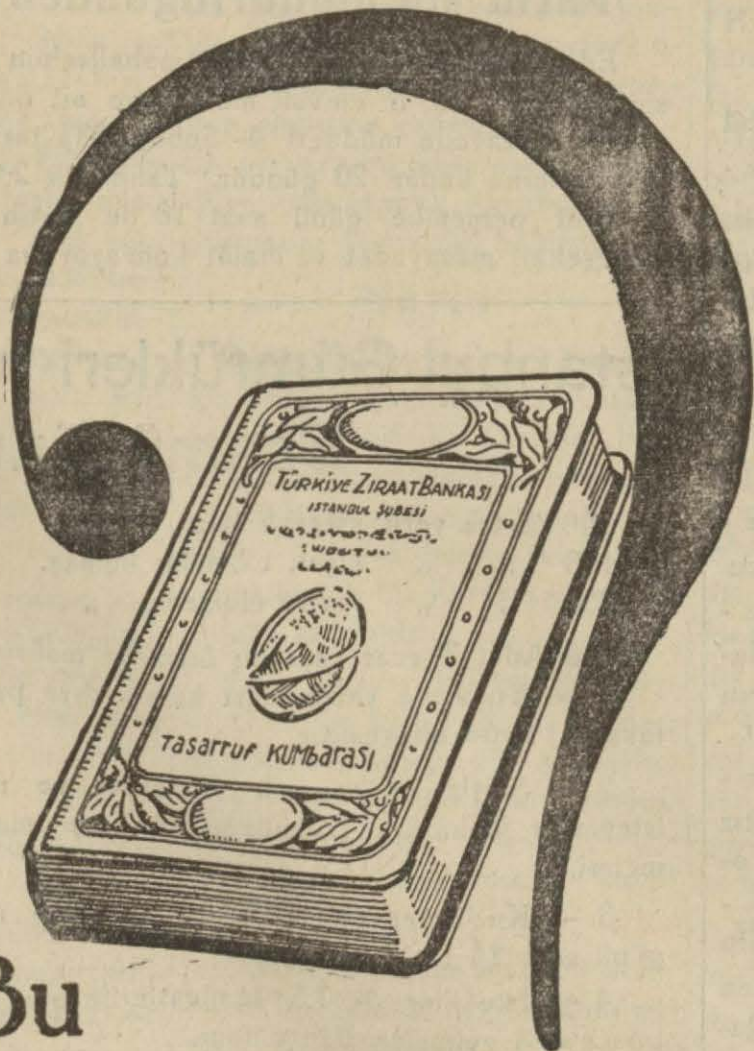
Balâda tafsilâtı yazılı balastların kapalı zarfla münakasaları 25 Şubat 933 cumartesi günü saat 15 te İdare merkezinde yapılacaktır.

Tafsilât Haydarpaşa, Ankara ve Konya veznelerinde her bir beşer liraya satılan şartnamelerde yazılıdır. (452)

Inhisarlar Umum Müdürlüğünden:

Fabrikalarımızın ihtiyacı için şartnamesi ve (13501) numaralı kararname hükümleri dairesinde takasla ve pazarlıkla (140) ton motorin satın alınacaktır.

Taliplerin şartnameyi gördükten sonra % 7,5 teminatlarını hamilen 13-2-933 pazartesi günü saat 14 te Galatada alım satım komisyonuna müracaatları. (270)

Bu

Nedir?

Çocuklara mahsus

HAYAT KİTABI

Ziraat Bankası

NİN

Hayat - Kumbarası